

Kerk on Stage

Babel 2005

Geschreven door:

Nicole Teunissen

Betty Franke

Frans de Kok

Muziek:

Ron Adelaar

Kerk on Stage

Babel 2005

Een theaterproductie van
vier samenwerkende parochies in Amersfoort:

Sint Ansfridus
Heilige Geest
Sint Henricus
Heilig Kruis

Geschreven door:

Nicole Teunissen
Betty Franke
Frans de Kok

Muziek:

Ron Adelaar

Productieteam:

Jan van der Sluis
Joyce van Gils
Wil Kok
Martin van Veen
Roderick Vonhögen
Frans de Kok

Babel 2005: spelerslijst

Rollen (in volgorde van opkomst):

Publiek: toeristen en bewoners Babelinge	(Dubbel rollen)	n
Hekkenluiters (geen tekst)	(Dubbel rollen)	2
Journalisten/interviewers	(Dubbel rollen)	3
Straatband (geen tekst)	(Dubbel rollen)	n
Gastheer / Presentator	(Dubbel rollen)	1
Bouwers	(Dubbel rollen)	n
Burgemeester	(Dubbel rollen)	1
Jilian		1
Elfi		1
Gilles		1
Mecanicien		1
K(ant)oor-medewerkers	(Dubbel rollen)	n
- solo 1 t/m 6	(Dubbel rollen)	6
- medewerker 1 t/m 7	(Dubbel rollen)	7
- minnaar	(Dubbel rollen)	1
- secretaresse (geen tekst)	(Dubbel rollen)	1
Demonstranten	(Dubbel rollen)	n
- demonstrant 1 t/m 4	(Dubbel rollen)	4
Jan Douwe		1

Totaal **31 + n**

Scene 1:

Opening nieuwe flat: Babel

Op een groot scherm staat een projectie van een enorme toren. Voor de toren staat een overdekt podium met daarop een microfoon en een spreekgestoelte. Er lopen een aantal mensen rond deze toren (toeristen en mensen die toevallig passeren en even naar boven kijken). Er verschijnen twee hekkenplaatsers die de hekken op hun plaats zetten. De mensen die nog voor de hekken lopen, worden naar achter de hekken geleid. Op het podium verzamelt zich een straatband die vrolijke muziek speelt (de wijs van het lied van deze scene). Achter deze hekken verzamelen zich steeds meer mensen, die met name op de muziek afkomen. Ook de pers verschijnt en mag na toestemming te hebben gevraagd wel langs de hekken om wat opnames te maken en mensen langs de hekken te interviewen. Ook Jilian wordt alvast geïnterviewd. Dit alles vindt plaats zonder gesproken woord.

Op dit podium verschijnt als eerste onze gastheer (kan ook een gastdame zijn). Naast het podium staan de burgemeester (burgemeester; %d&) en Jilian te wachten. Jilian is erg in haar element zo in het middelpunt. En zonder dat ze op het podium staat, geniet ze zichtbaar van alle aandacht. En aan de andere kant staan een hoop belangrijke heren die hebben meegewerkt aan de bouw.

Gastheer: *(Tikt een aantal keer op de microfoon om de aandacht van de menigte te krijgen)* Dames en heren, jongens en meisjes, hartelijk welkom op deze bijzondere dag. In 1999 is op deze plaats begonnen aan de bouw van de hoogste toren van Nederland, hier in Babelinge. Ik heb mij laten vertellen dat deze toren 45 verdiepingen, 15 liften, 3000 km bekabeling en 270 toiletputten heeft. Vijf jaar geleden heeft de burgemeester de eerste steen gelegd, en vandaag zal hij/zij de officiële opening voor zijn/haar rekening nemen.
Graag een warm applaus voor de Burgemeester van Babelinge.

Applaus, straatband begint te spelen en publiek valt in met zang (z).

Publiek: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) De toren is verrezen.
(z) Markeringspunt van onze stad.
(z) Van verre al te zien.

Bouwers: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) We hebben het bewezen.
(z) Het allerhoogst in Nederland.
(z) De stad staat op de kaart.

Allen: *(Refrein)*
(z) Het is gelukt,
(z) het is een feest,
(z) hij reikt tot aan de wolken.
(z) Hoe zou het zijn,
(z) wat zou je zien,
(z) het uitzicht is vast hemels.

Burgem: Vijf jaar geleden was hier nog niets. Bewoners van onze stad en bezoekers hebben van een afstandje kunnen zien hoe deze toren langzaam groeide. Wat een enorme hoogte heeft hij nu bereikt, 180 meter. Hij torent hoog boven Babelinge uit en reikt werkelijk tot aan de wolken. Maar de mensen die hebben meegewerkt aan de bouw van dit enorme project, zaten er met hun neus een stuk dichterbij.
(Burgemeester kijkt even naar rechts naar de mensen van de bouw)
Ik heet jullie vandaag allemaal van harte welkom bij deze opening. Maar voordat we daaraan beginnen zal onze gastheer/-dame nog één en ander vertellen over een prijsvraag.

Gastheer: Twee maanden geleden hebben we een prijsvraag uitgeschreven voor een mooie naam voor deze toren. We hebben heel veel inzendingen ontvangen met suggesties als: "Onze trots" en "Babelange".

Maar uiteindelijk heeft de jury gekozen voor de naam "De Toren van Babel". Jilian, kom maar naar voren.

Jilian: *(stapt heel aanwezig het podium op en geniet zichtbaar van alle aandacht)*
(z) Eindelijk, het is zover.
(z) Mijn toren is verrezen.
(z) Kijk mij nou staan, ja ik ben het.
(z) De winnaar van de prijs.

Allen: *(Refrein)*
(z) Het is gelukt,
(z) het is een feest,
(z) hij reikt tot aan de wolken.
(z) Hoe zou het zijn,
(z) wat zou je zien,
(z) het uitzicht is vast hemels.

Gastheer: Jilian, van harte gefeliciteerd. De jury heeft jouw inzending gekozen als de beste en dat betekent dat deze toren vanaf vandaag "De Toren van Babel" zal heten. Waarom vond je dit een geschikte naam voor de toren?

Jilian: *(weet precies wat ze gaat zeggen, ze heeft het grondig voorbereid en uit haar hoofd geleerd)* We kennen de toren van Babel natuurlijk van het schilderij van Pieter Breugel de Oude, dat hangt in het museum Boymans van Beuningen in Rotterdam. Het is een verbeelding van het verhaal uit de bijbel waarin de inwoners van Babel een zo hoog mogelijke toren wilde bouwen. En omdat de naam Babel ook in onze plaatsnaam Babelinge zit, leek het me een zeer gepaste naam voor de hoogste toren van Nederland hier in Babelinge.

Gastheer: Ik vind het een mooie vergelijking.

Jilian: *(onderbreekt de gastheer en vertelt verder)* Inderdaad, wij hebben hier in Babelinge een zo hoog mogelijke toren gebouwd. Net zoals de inwoners van Babel duizenden jaren geleden deden, als herkenningspunt van hun stad. Zo zal de toren van

Babel, hier in Babelinge ook een markeringspunt zijn voor onze stad. Babelinge is vanaf nu een bekende plaats in Nederland.

Gastheer: Ik wil jou Jilian graag uitnodigen om samen met de Burgemeester "De Toren van Babel" officieel te openen. Vervolgens zal jij, want dat is ook een onderdeel van de prijs, als eerste met één van de vijftien liften naar boven mogen gaan om het prachtige uitzicht over onze stad te bewonderen. Ga je gang.

Burgemeester, Gastheer en Jilian lopen in de richting van het lint dat is gespannen voor de ingang van de toren.

Burgem: Ik ben zeer vereerd om samen met Jilian deze toren, die vanaf vandaag "De Toren van Babel" heet, te openen.

*Burgemeester en Jilian knippen allebei tegelijk een stuk van het lint door. Trommelgeroffel.
Applaus, straatband begint te spelen en publiek valt in met zang.*

Publiek: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) De toren is verrezen.
(z) Markeringspunt van onze stad.
(z) Van verre al te zien.

Bouwers: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) We hebben het bewezen.
(z) Het allerhoogst in Nederland.
(z) De stad staat op de kaart.

Allen: *(Refrein)*
(z) Het is gelukt,
(z) het is een feest,
(z) hij reikt tot aan de wolken.
(z) Hoe zou het zijn,
(z) wat zou je zien,
(z) het uitzicht is vast hemels.

Jilian: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) mijn Babel is verrezen.
(z) Kijk mij nou staan, ja ik ben het.
(z) De winnaar van de prijs.

(z) Eindelijk, het is zover.
(z) Ik heb het net bewezen.
(z) Als eerste ga ik naar de top.
(z) Een heerlijk, mooi moment.

Allen: (*Refrein*)
(z) Het is gelukt,
(z) het is een feest,
(z) hij reikt tot aan de wolken.
(z) Hoe zou het zijn,
(z) wat zou je zien,
(z) het uitzicht is vast hemels.

Burgem: Hierbij verklaar ik de toren officieel voor geopend.
(*richt zich tot het publiek*) Ik nodig jullie allemaal uit om vandaag, of in de komende dagen de reis naar boven te maken en te genieten van het bijzondere uitzicht.

Gastheer: Jilian zal ons als eerste voorgaan. En Jilian, omdat het helemaal niet leuk is om dit in je eentje te doen, hebben we twee bijzondere gasten voor je. Hier zijn je dochter Elfi en je vader Gilles. Zij zullen samen met jou naar boven gaan.

Elfi en Gilles komen uit het publiek te voorschijn.

Jilian kijkt zeer geschrokken en bedenkt zich dan ineens dat ze voor het publiek staat en trekt haar gezicht weer in de plooi. Ook Gilles en Elfi kijken licht geschrokken. Ze begroeten elkaar heel onnatuurlijk en omdat het moet.

Gastheer: Geef ze een hartelijk applaus.

Applaus. Het straatbandje begint weer te spelen.

Publiek: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) De toren is verrezen.
(z) Markeringspunt van onze stad.
(z) Van verre al te zien.

Bouwers: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) We hebben het bewezen.
(z) Het allerhoogst in Nederland.
(z) De stad staat op de kaart.

Allen: (*Refrein*)
(z) Het is gelukt,
(z) het is een feest,
(z) hij reikt tot aan de wolken.
(z) Hoe zou het zijn,
(z) wat zou je zien,
(z) het uitzicht is vast hemels.

Scene 2:

Gekibbel in de lift 1

Deze scene start wanneer Elfi en Gilles voorop & Jilian achterop de lift in gedirigeerd worden. Net voordat Jilian de lift ingaat, komt de gastheer/presentator nog even aangesneld.

Gastheer: Jilian! Jilian! Mag ik je nog iets vragen?

Jilian: *(draait zich zelfverzekerd om)* Ja, natuurlijk.

Gastheer: Wat vind je nu van je prijs, deze ...

Jilian: Geweldig natuurlijk. Dat ik als eerst de overweldigende tocht naar boven mag maken is natuurlijk een niet te evenaren gebeurtenis. Ik ben reuze benieuwd wat ik straks zal zien, hoever ik kan kijken. Zou ik over onze grenzen kunnen kijken?

Gastheer: Had je deze prijs verwacht?

Jilian: Om eerlijk te zijn ... Ik had er in elk geval stiekem op gehoopt. Dat ik als eerste, als belangrijkste persoon ...

Gastheer: Maar Jilian, je gaat natuurlijk niet als enige. Hoe vind je het dat je dochter en je vader met je meegaan?

Jilian: *(zich min of meer herstellend van het feit dat zij blijkbaar niet de enige is die het middelpunt van de belangstelling vormt; overdreven verheugd)* Dat is eigenlijk nog het mooiste.

Gastheer: Kun je dat toelichten?

Jilian: Nou, ... Kijk, ... Hum, we hebben elkaar al een tijdje niet meer gezien, ... *(een paar seconde stilte, waar Jilian zichtbaar niet goed tegen kan, zeker niet met een microfoon onder haar neus)* en dan is het natuurlijk fijn dat je nu even rustig tijd hebt, ... in de lift bedoel ik dan, om elkaar weer eens te spreken.

Gastheer: Het lijkt erop dat jullie elkaar al lange tijd niet gesproken hebben. Hoe lang

Jilian: *(begint zich ongemakkelijk te voelen)* Ja, zeg, hoor eens, dat weet ik niet precies hoor ...

Elfi: *(heeft het interview vanuit de lift met verbazing gevolgd en trekt de microfoon naar zich toe om te reageren)* Nou, ik weet dat wel. Zal ik het eens

zeggen? Dat is om precies *(kijkt demonstratief op haar horloge)* te zijn, uh ...

Jilian: *(trekt gespannen de microfoon bij Elfi vandaan)* Dat doet er eigenlijk niet toe. Laten we zeggen enige tijd. Het belangrijkste is dat we nu, in de lift, wel weer even tijd hebben. *(Elfi en de gastheer kijken elkaar en vervolgens Jilian verbaasd aan, waardoor Jilian nerveus wordt van de stilte die deze blikken wisseling met zich meebrengt)*

Ja, ... ziet u, *(Jilian probeert zich te herstellen om weer zelfverzekerd over te komen)* Ik heb het de laatste tijd nogal druk. Druk, druk, druk! ... Op het werk begrijpt u? Maar dat doe ik natuurlijk ook, ... uh, vooral ook voor Elfi haar bestwil en toekomst, ziet u?

Gastheer: Ja hoor, het is mij *(knipoogt naar de journalisten/camera's/ het publiek in de zin van wij weten wel beter)* volkomen duidelijk! Goed voordat ik jullie een goede reis, want zo mogen we deze verplaatsing met de lift toch wel noemen, wil wensen, krijgen jullie nog een instructie.

Mecanicien: *(uit de groep van de bouwers komt de mecanicien naar voren en begint het bedieningspaneel van de lift uit te leggen)* ... Eén knop mag u nooit gebruiken, alleen in de allerhoogste nood. Maar dan moet de wereld zo'n beetje vergaan. *(wijst een opvallende knop op het bedieningspaneel aan)* Dat is die knop.

Gastheer: Goed en dan kan de reis nu beginnen. Wanneer de deur van de lift dadelijk sluit, druk dan op de knop met het nummer 45. En geniet over een klein kwartiertje van het prachtige panorama. Goede reis!

Jilian: Dank u wel en tot straks.

Jilian, Elfi & Gilles staan te zwaaien totdat de lift deur gesloten is. Dan wordt de lift gedraaid, zodat de opengewerkte zijde van de kooi die de lift voorstelt naar het publiek is gekeerd (de voor- en achter-wanden zijn niet in een rechte hoek, maar in een stompe hoek op de (inmiddels achterste) zijwand geplaatst, zodat het publiek aan de zijkanten van de zaal ook kan zien wat er in de lift gebeurt.

Jilian: (*lichtelijk ongemakkelijk*) Nou, daar staan we dan, hè? Wie drukt er ...

Elfi: (*geagiteerd imiterend*) Nou, daar staan we dan, hè. Nou, daar staan we dan, hè. ... Wat moeten die mensen wel niet denken buiten? Wat ben je toch hypocriet, hè?

Jilian: Hè, Elfi, doe nou niet zo vervelend. Toe, het is maar een kleine ruimte waarin we zitten. Laten we het gezellig houden.

Gilles: Ja, Elfi. Al kan ik me er wel iets bij voorstellen, dan nog vind ik niet dat je zulke taal naar je moeder moet uitslaan. Het is en blijft toch je moeder. En een van de tien geboden luidt niet voor niets: 'eert uw vader en uw ...

Elfi: ... moeder. Ja, ik weet het wel, maar dan moet daarvoor wel een reden zijn, toch? (*zegt op cynische wijze Jilian na*) Druk, druk, druk! ... Op het werk begrijpt u? Maar dat doe ik natuurlijk ook, ... uh, vooral ook voor Elfi haar bestwil en toekomst, ziet u?

Gilles: Elfi! Sla niet zo'n toon aan naar je moeder. Ze bed....

Elfi: Oh, gaat u haar nu ook nog eens helpen. Wanneer hebt u voor het laatst met mijn moeder gesproken? En dan bedoel ik echt een gesprek gehad?

Gilles: (*begint wat schuchter naar de grond te staren en te stotteren*) Nou, ... eh ..., ja ..., ik ...eh...

Elfi: Ja, ... ? (*wacht even en probeert Gilles die naar beneden kijkt in de ogen te kijken*) U weet het niet meer, hè? Nou moeder heeft het dacht ik duidelijk gezegd, toch? (*herhaalt wederom op cynische toon de volgende woorden van Jilian*) we hebben elkaar al een tijdje niet meer gezien, ... en dan is het natuurlijk fijn dat je nu even rustig tijd hebt, ... in de lift bedoel ik dan, om elkaar weer eens te spreken.

Jilian: Maar dat is toch ook zo?

Elfi: En wat als je die prijs niet gewonnen had? Wanneer je ego niet zo gestreeld zou zijn? En wanneer wij niet uitgenodigd zouden zijn door de organisatie voor deze schijnvertoning? Oh, ... als ik dit geweten had, dan ..., dan ...

Gilles: Maar gelukkig wist jij het niet. En ook ik wist van niets toen die uitnodiging kwam. Het is voor ons allemaal een complete verrassing, toch ? Jilian ...? Of wist jij hier meer vanaf? Heb jij dit allemaal in scene gezet? Heb je iedereen weer eens naar je hand weten te zetten, zoals ...

Jilian: Nee, natuurlijk wist ik hier niets van. Ik heb alleen aan die prijsvraag meegedaan en toevallig gewonnen. Wist ik veel dat ze jullie ook zouden vragen. Dan had ik wel, eh ...

Elfi: Nou, mam? Wat had je dan wel gedaan? Had je dan je prijs geweigerd soms? Ik denk van niet. Daarvoor ben je te ambitieus en te trots en te ego....

Gilles: ELFI !! Stop daarmee! Zo is het wel genoeg. Kom druk nou maar op die knop, dan kunnen we gaan.

Elfi: (*opstandig*) Nee !! Ik heb er helemaal geen zin om met jullie naar boven te gaan. Wat mij betreft blijven we gewoon hier op de grond. Als u zo nodig naar boven wilt dan drukt u maar op die knop. Maar ik niet.

Gilles: Elfi, je weet best dat ik niets moet hebben van al dat moderne gedoe. Ik ga niet op knoppen drukken en zeker niet op knoppen die ik niet ken. Je hebt trouwens gehoord wat die man zei, toch? Dat we op één knop niet mochten drukken, En ik ben als de dood dat ik nu juist die verkeerde knop indruk. Dus, ...

Jilian: Och, pap. Er zal echt niets gebeuren wanneer je op de juist knop drukt, hoor. Op die knop met het nummertje 45. Van die speciale knop moest je afblijven. Maar verder kan er niets gebeuren.

Gilles: Nou, als je zo goed weet ..., waarom druk jij dan niet op die knop. Trouwens, wie heeft hier die prijs gewonnen en ons gevangen in deze kooi?

Jilian: Goed, goed. Als jullie het dan niet willen doen ... (*drukt op de knop met het nummer 45, en de lift zet zich in beweging*) Zo, zie je nu wel er gebeurt verder niets.

Gilles: Ja, ja. Ik moet het allemaal nog zien. Ik geloof je pas wanneer we straks weer veilig terug zijn op de grond.

Elfi: Nou opa, dat duurt dan nog minstens een half uur, want ik neem aan dat we aan de top toch ook nog wel even ... *(en doet haar Jilian weer op cynische toon na)* ... van het uitzicht willen genieten. *(en nu ook met de woorden die Jilian gebruikte)* Ik ben reuze benieuwd wat ik straks zal zien, hoever ik kan kijken. Zou ik over onze grenzen kunnen kijken?

Gilles: Toe, Elfi.

Jilian: Ja, Elfi. Laten we nou als volwassene mensen met elkaar omgaan. We hebben nu een half uur de tijd om elkaar weer bij te praten over de afgelopen tijd. *(overdreven vriendelijk)* Wat is er zoal gebeurd sinds je verhuisd bent, Elfi?

Elfi: Dat gaat u niets aan. Weet je dan niet meer waarom ik *(overdreven benadrukt uitspreken)* verhuisd ben? Moet ik je soms helpen herinneren hoe u altijd maar met uzelf bezig bent en geen tijd hebt voor opa en ...

En dan komt de lift met een schok tot stilstand. De spot op de lift dooft abrupt. Een gil! Van wie? (Elfi of Jilian, of Gilles, of alle drie?) De lichten in de lift knipperen nog even en doven dan om plaats te maken voor de belichting van scene 3.

Scene 3:

Flashback 1

Deze scene start direct met het mysterieus defect van de lift aan het eind van scene 2.

De spot op de lift dooft abrupt. Rechts (voor het publiek) op het toneel wordt de voorgevel van het huis van Jilian verlicht. In de deuropening verschijnt eerst Jilian, zakelijk gekleed met attaché-koffer in de linkerhand en autosleutels in de rechter. Klaar om gehaast te vertrekken naar haar werk. Nadat Jilian een aantal passen op het tuinpad heeft gedaan, komt Elfi naar buiten gerend.

Elfi: Mam, mam, wacht even, ik

Jilian: Nu niet Elfi. Ik ben al te laat en heb haast.

Elfi: Maar mam, ik moet je iets ...

Jilian: Nu niet *schat* *(dit woord spreekt Jilian iets te gewoon, betekenisloos en ondoordacht zakelijk, zonder emotie, gevoel uit)*. Ik heb een drukke dag vandaag en moet nu opschieten.

Elfi: Maar man, dit is belangrijk!!

Jilian: Dat is mijn werk ook en dat kan niet wachten. *(Jilian kijkt snel in haar PDA-tje)* Vanavond heb ik wel eventjes tijd.

Elfi: Ja, dat ken ik. Hoe laat dan? En hoeveel tijd heb ...

Jilian: Nou doe, tot vanavond!!

Het licht op de voorgevel dimt langzaam terwijl Elfi zich omdraait en teruggaat naar de deur en Jilian met haar fiets 'racet' naar het kantoor (door de hele kerk wellicht?). Het licht op het midden van het toneel zwelt aan. Daar is een kantoortuin gecreëerd met een grote groep typende (op typemachines, PC's en laptops) medewerkers.

K(ant)oor: *(zij scanderen of zingen)*

Refr.:

- (z) Druk, druk,
- (z) Elke dag maar weer
- (z) Druk nog maar een keer
- (z) Al die toetsen in.

- (z) Druk, druk,
- (z) Papier moet hier verplaatst
- (z) En dat moet met haast
- (z) Maar vraag vooral niet naar de zin.

(Tijdens de coupletten wisselen de enkele 'medewerkers' al dansend van plek, of brengen stapels papier van de het ene naar het andere bureau om tijdens het refrein weer op een plek te zitten)

Couplet 1:

- Solo 1:** (z) Ieder dag op dit kantoor
- Solo 2:** (z) 't is gezellig, hoor
- Solo 3:** (z) Totdat onze baas verschijnt.

- Solo 1:** (z) Dan is de rust gedaan
- Solo 2:** (z) Op je tenen er tegenaan
- Solo 3:** (z) Zijn de teksten wel goed uitgelijnd?

Refr.

Couplet 2:

- Solo 4:** (z) Een ambitieuze vrouw
- Solo 5:** (z) Carrière maakte ze gauw
- Solo 6:** (z) Welke tol betaalt zij hiervoor?

- Solo 4:** (z) Geen aandacht voor de mens
- Solo 5:** (z) Zij passeert daarmee een grens
- Solo 6:** (z) Haar leven gaat haar ongemerkt door.

Refr,

- (z) Druk, druk,
- (z) Elke dag maar weer
- (z) Stopt dat ooit een keer
- (z) Op een dag misschien

- (z) Druk, druk,
- (z) Houdt dat nooit eens op
- (z) Wie roept verlossend: STOP
- (z) En laat ons de waanzin zien.

Inmiddels is Jilian aangekomen op kantoor en begint direct na de laatste woorden van het laatste refrein tussen de bureaus door te lopen, over schouders heen te kijk, aanwijzingen op het scherm of op het papier te geven, terwijl de 'medewerkers' zacht neuriënd het refrein blijven herhalen

- Jilian:** Hier moet een punt.
- Medew.1:** Maar die zin is nog niet ...
- Jilian:** Wie is hier de baas?

Rondlopen / dansen, typen, kantoorwerkzaamheden etc.

- Jilian:** Die "d" moet je veranderen in een "t".
- Medew.2:** Maar dit is een voltooid ...
- Jilian:** Wie heeft hier doorgeleerd?

Rondlopen / dansen, typen, kantoorwerkzaamheden etc.

- Jilian:** Is dat document nu nog niet klaar?
- Medew.3:** Ik kreeg het vanochtend pas om ...
- Jilian:** Over een kwartier moet dit in het MT.

Rondlopen / dansen, typen, kantoorwerkzaamheden etc.

- Jilian:** Waar was je gisteren tijdens de lunch?
- Minnaar:** Je had me opdracht gegeven om ...
- Jilian:** Maar toch niet tijdens de lunch?
- Minnaar:** Maar het moest toch met spoed?

Jilian: Jawel, maar de lunch is toch voor ons tweeën? Dan kom je toch naar mijn kantoor? Of geef je niets meer om mij?
Minnaar: Jawel, maar ik dacht
Jilian: Je hoeft niet te denken, laat dat nu maar aan mij over. Daar ben ik namelijk toch beter in. Of denk je dat je zelf je prioriteiten kunt stellen?
Minnaar: Nee, dat kan ...
Jilian: Nou dan. Ik ben je baas en als jij mijn minnaar wilt zijn, moet je wel naar mij luisteren. En nu weer aan het werk, voordat we praat krijgen op kantoor.

Rondlopen / dansen, typen, kantoorwerkzaamheden etc.

Jilian: Loop toch niet steeds voor m'n voeten.
Medew.4: Maar deze brief moet nog gete ...
Jilian: Zeg dat dan. Geef hier!
Medew.4: Nee, u moet niet tek ...
Jilian: Zeg luister eens. Ik wil niet lastig gev...

Dan gaat er een mobieltje over. Het blijkt het mobieltje van Jilian te zijn. Zodra Jilian de ontvangstknop van haar toestel indrukt, gaat het licht links op het toneel - vanuit de zaal bekeken - aan. We zien een huiskamer waarin Gilles staat met een - liefst ouderwetse grijze draaischijf - telefoon.

Jilian: JA!
Gilles: Hoi Jil. Hoe is het met ...
Jilian: Pa, ik heb geen tijd voor vriendelijkheden. Wat is er?
Gilles: De laatste tijd heb ik het gevoel dat er iets is. En daarom dacht ik ... Nou ja, ik wilde ...
Jilian: Kan het kort alsjeblieft.
Gilles: Nou, ik wilde je ...
Jilian: Pa, kom ter zake. Ik heb het razend druk en moet verder.
Gilles: (*gehaast*) Hoe is 't met Elfi? Ik kan ...
Jilian: Ja zeg, dat moet je haar zelf vragen. Had je verder nog iets?
Gilles: Ik kan Elfi niet te pakken krijgen, ik maak me ongerust.

Jilian: Niet doen. Niets aan de hand. Ze loopt echt niet in zeven sloten tegelijk. Gelukkig lijkt ze wat dat betreft op mij. Ik bel je vanavond wel nadat ik haar weer gezien heb.
Gilles: Zien jullie elkaar wel eens? Of liever, hebben jullie wel eens een gesprek met elkaar? Jilian, heb jij überhaupt met iemand weleens een goed gesprek? Ik voel dat er iets is en maak me zorgen.
Jilian: Ach jij met je gevoel. Er is niets aan de hand. Natuurlijk praten we met elkaar.
Gilles: Maar hoe praten jullie met elkaar. Op dezelfde manier als je praat met mij. Produceren van vooral veel, heel veel woorden? Maar luisteren jullie ook wel naar elkaar? Jilian luister jij ooit wel eens ...
Jilian: Pa, ik ben volwassen hoor. Je hebt niets meer over me te zeggen. Ik moet nu terug aan het werk. Doe!

De verbinding wordt verbroken en abrupt gaat het licht in de huiskamer van Gilles uit. Jilian is weer helemaal terug op kantoor, waar een werkoverleg plaatsvindt. Enkele tafels zijn tijdens het telefoongesprek aan elkaar geschoven en daarom heen zijn stoelen geplaatst, behalve aan de tafelijde in de richting van de zaal. Aan tafel zitten Jilian en 4 medewerkers. Een daarvan is secretaresse en maakt aantekeningen. De overige medewerkers op het kantoor gaan gewoon door met waarmee ze bezig waren: typen en papier verplaatsen, wel ritmisch/dansend.

Jilian: Welkom op dit werkoverleg. Ik heb een agenda laten opstellen en daarop als belangrijkste punt "werkinzet" laten plaatsnemen. Heeft er iemand nog opmerkingen bij deze agenda?
Medew.5: Nou, ik zou graag ook aandacht willen vragen voor ...
Jilian: (*walst gewoon over deze medewerker heen, negeert deze zeer duidelijk en laat haar gevoel van "daar heb je die zeur weer" merken*) Goed, dan kunnen we beginnen. De 'opening' is hiermee verricht. Zijn er nog mededelingen?
Medew.6: Ik wil graag melden dat het rapport dat wij vorige week verzonden hebben, goed is aangekomen.

Jilian: Ja, luister eens, dat is gewoon je werk hoor. Het zou belachelijk zijn als je niet simpel een enveloppe kunt pakken daarop een adres schrijven, document erin en bij de postkamer bezorgen. Of vind je dat zo'n hoogstaand werkje dat wij nu met z'n alle je de hemel in moeten prijzen?

Medew.6: Nee, natuurlijk niet. Daarin heb je helemaal gelijk, maar ...

Jilian: Was het dat? Kunnen we nu verder?

Medew.7: Ik denk dat *medewerker 6* iets meer wil vertellen dan dat het rapport verstuurd is, toch?

Medew.6: Ja. Maar misschien is het ook wel niet belangrijk genoeg om te vertellen en in de notulen te laten opnemen.

Jilian: Inderdaad.

Medew.7: Nou ik ben het niet met je eens. Ik wil graag horen wat er nog meer te melden is over het verstuurd rapport.

Medew.6.: Nou, dat rapport is goed ontvangen. Zo goed zelfs dat we drie dagen later een keurige brief terugkregen, waarin zij waardering uitspraken en aangaven dat ze met de adviezen uit het rapport zeker aan de slag zullen gaan. En daarbij zullen wij ...

Jilian: Ja hoor, genoeg erover. Vertel de rest maar buiten de vergadering om aan de geïnteresseerden. (*geïrriteerd*) Ik wil helemaal niets meer met dat rapport te maken hebben. Goed en dan nu de notulen. Aangezien ik vanwege de ziekte van onze secretaresse van de vorige keer de notulen heb gemaakt omdat er niemand was die dat wilde doen, heb ik geen opmerkingen en stel ik voor het verslag vast te stellen.

Medew.5: Nou ik heb nog wel moeite met de afspraken die in dit verslag weergegeven zijn. Volgens mij zijn dat niet de gema

Jilian: Dit bewijst maar weer eens dat je altijd zit te slapen. Wat er in staat is afgesproken. Punt uit.

Medew.7: Ik ben het met je eens dat we het over die onderwerpen gehad hebben ...

Jilian: Nou zie je wel dat ik gelijk heb. Kunnen we nu verder?

Medew.7: Nog niet. Ik was nog niet uitgesproken. Want we hebben het wel over deze onderwerpen gehad, maar het zijn vooral JOUW afspraken en niet onze afspraken. Volgens mij was de discussie nog niet afgelopen en zouden we daarop vandaag teru ...

Jilian: Ja hoor eens. Wie heeft hier de aantekeningen gemaakt en vervolgens het verslag? Dit is wat er is afgesproken en daarover is geen discussie meer mogelijk. Goed en dan nu het hoofdpunt op de agenda "werkinzet". Ik heb sterk het gevoel dat er hier mensen zijn - en (*terwijl zij het gezelschap één voor één indringend aankijkt*) ik wil niemand direct aanwijzen - die er behoorlijk de kantjes vanaf lopen. Zo wordt er slordig gewerkt en niet gecorrigeerd, waardoor er veel taalfouten in brieven en rapporten staan, ...

Medew.5: (*enigszins binnensmonds*) Ja, wat wil je. Jij controleert toch altijd alles en als je niets vindt, dan zoek je wel iets.

Jilian: (*negeert de opmerking en gaat onverschrokken verder*) ... niet één opdracht is op de afgesproken tijd klaar en geen enkel rapport ligt voor of zelfs op de deadline op mijn bureau, ...

Medew.5: (*wederom binnensmonds*) Moet je ook nagaan hoeveel prioriteiten je stapelt op prioriteiten. Wij worden overladen met opdrachten.

Medew.7: (*eveneens enigszins binnensmonds*) En daarbij komt dat als een rapport wel op tijd op je bureau ligt - wat in 80% het geval is - je het niet opmerkt, omdat jezelf niet op je plek zit.

Jilian: (*gaat onverschrokken, maar inmiddels wel lichtelijk geïrriteerd en daardoor met lichte stemverheffing door*) ... en wat me nog het meeste stoort, is dat wanneer ik om kwart over vijf 's middag over de afdeling loop iedereen al aan het inpakken is of zelfs al weg is ...

Medew.5: *(nog steeds binnensmonds)* Ja, maar wij zijn er dan ook allemaal al om acht uur 's morgens, terwijl jij met een beetje geluk pas tegen tien eens komt aanzetten.

Jilian: *(kan zich niet meer inhouden)* EN DAT IRRITANTE GEMOMPEL MOET NU EENS OPHOUDEN. Dit is pure insub ..., insub..., in...

Medew.7: *(quasi-nonchalant)* insubordinatie.

Jilian: Juist.

Medew.5: *(nog steeds binnensmonds, maar wel duidelijker)* Wie de bal kaatst, ...

Medew.6: *(vult aan, ook niet overdreven duidelijk sprekend)* En zoals de waard is, ...

Medew.7: Wij zijn OOK professionals en willen gewaardeerd worden voor de prestaties die jij weliswaar niet ziet, maar die we wel degelijk leveren.

Jilian: En nu is het genoeg. Ik wil er niets meer over horen. Jullie weten wat ik van jullie verwacht, over naar het volgende

Jilian's mobieltje gaat af.

Jilian: *(Koel, zakelijk, kortaf)*
Ja!

stilte, Jilian luistert

Jilian: Oh, hallo *schatje*. Sorry, maar ik zit nu in een vergadering. Kun je straks ...

stilte, Jilian luistert

Jilian: Wat is er aan de hand? Natuurlijk houd ik van ...

stilte, Jilian luistert

Jilian: Hoezo, "daar merk ik niets van"? Ik sta toch altijd klaar voor ...

stilte, Jilian luistert. Medewerker 5 staat op, raapt de eigen spullen bij elkaar en vertrekt.

Jilian: Wat heb je besloten?

stilte, Jilian luistert

Jilian: Nee, dat kun je niet doen. Je kunt niet zomaar weggaan. Luister, straks ben ik ...

stilte, Jilian luistert

Jilian: Luister nou even. Wat is er aan de hand?

stilte, Jilian luistert

Jilian: Kun je iets sneller tot de kern van de zaak komen, ik heb weinig ...

stilte, Jilian luistert. Medewerker 6 staat op, raapt de eigen spullen bij elkaar en vertrekt.

Jilian: Elfi, luister. Ik ben vanavond thuis en dan ...

stilte, Jilian luistert

Jilian: Elfi, ik beloof je dat ik om half zes thuis ben en dan praten we er ...

stilte, Jilian kijkt naar het schemrpje op haar mobieltje.

Medewerker 7 staat op, raapt de eigen spullen bij elkaar en maakt duidelijk te willen vertrekken

Jilian: Opgehangen. Nou ja, dan vanavond maar.

Goed, waar waren we geble ... He, waar is iedereen?

Medew.7: Weer aan het werk en ik ga ook. En als ik je een goede raad mag geven, dan ga nu als de wiedeweerga je dochter ...

Jilian: Je hoeft me geen goede raad te geven. Aan het werk, dan kan ik ook verder.

Nadat de tafels zijn terug gezet, gaat iedereen weer zijn kantoorwerk doen en Jilian weer als een baas langs de bureaus lopen controleren en commanderen. Het licht dimt todat het uit is. Vervolgens komt er - net geen - schermerlicht rechts op het toneel bij de voorgevel van het huis. Elfi staat Jilian op te wachten met een gepakte koffer naast zich

Jilian: *(komt vanaf kantoor met de fiets aan, heeft de koffer nog niet in de gaten)* Hoi. Wat gezellig dat je me opwacht. Laten we gauw naar binnengaan.

Elfi: Hoi mam. Ik ga niet meer mee naar binnen.

Jilian: Hoezo ga je niet mee naar binnen?

Elfi *(wijst met een knikje op haar koffer)*

Jilian: O, gezellig. Heb je een logeerpartijtje. Dat komt eigenlijk wel goed uit, want ...

Elfi: Mam, ik ga niet logeren. Ik ga weg.

Jilian: Hoezo "ik ga weg"?

Elfi: Nou, precies zoals ik het zeg. Ik ga ergens anders wonen.

Jilian: En waar denk je dan wel naar toe te gaan? Naar opa, soms? Die maakt zich al overdreven bezorgd over jou. Die beklemmende liefde houd je nooit vol. Zal ik je bed nog maar opgemaakt laten?

Elfi: Nee mam. Ik ga niet naar opa. Ik ben wel blij om te horen dat er tenminste nog iemand is die zich om mij bekommerd. Maar nee, ik ga dus niet naar opa.

Jilian: Waar denk je dan naar toe te gaan. Of is dit weer een van je dreigementen en zie ik je over een uurtje weer met hangende pootjes terugkomen? Of bedoel je met "... tenminste NOG iemand ..." dat er nog iemand anders is dan je eigen familie die om je geeft.

Elfi: Ja toevallig is er iemand anders die om me geeft. En als je het weten wil, van mijn eigen familie en zeker van jou verwacht ik helemaal niets meer. Je denkt toch alleen maar aan jezelf, aan je werk en aan je carrière. Jij hebt helemaal geen tijd voor mij. Waarom heb je me ooit genomen? En die dure cadeautjes om het allemaal goed te maken, om je gebrek aan liefde te compenseren, mag je houden. Had maar wat meer tijd aan mij besteed. Maar nu is dat te laat. Ik ga weg en wil je nooit meer zien.

Jilian: Maar Elfi, doe niet zo onredelijk. Ja, je hebt gelijk, ik werk hard en veel. Maar dat doe ik niet voor mezelf. Dat doe ik ook voor jou. Om je alles te kunnen geven wat je nodig hebt.

Elfi: Wat ik nodig heb? Wat ik nodig heb? Wat ik nodig heb is liefde, maar die kun je met geld niet kopen hoor. Die moet jezelf geven. Daarvoor hoef je niet te werken. Liefde hoef je alleen maar te geven. Maar dat kun je niet.

Jilian: Maar ik geef je alle liefde die ik je kan geven en die je nodig hebt.

Elfi: Nou dat vind ik dan niet genoeg. Ik ga weg, naar iemand die wel aandacht voor me heeft.

Jilian: Wie kan er nou meer liefde geven dan je eigen moeder? Elfi, denk nou eens na.

Elfi: Zie je wel, nu moet ik weer nadenken van je. Waar is je gevoel, of heb je dat niet. Ik ben weg.

Jilian: Maar waar ga je dan naartoe?

Elfi: Naar iemand die wel de tijd voor me heeft, naar iemand die wel gevoel heeft en emoties toont. Naar iemand waar ik echt mezelf kan zijn.

Jilian: En wie mag dat dan wel zijn?

Elfi: Een jongen die ik ontmoet heb toen ik dit grote kille en stille huis weer eens ontvluchtte op zoek naar de warmte en geborgenheid, die jij mij niet geeft.

Jilian: En denk je nu werkelijk dat ik je zomaar laat gaan naar de eerste de beste bevestiging die ...

Elfi: Probeer me maar tegen te houden. En denk niet dat het een bevestiging is, hoor.

Jilian: Nou, vertel me dan op z'n minst wie die lieverd van je is en waar ie woont.

Elfi: Ja en dan kom jij zeker met veel bombarie mij daar wegslepen met al je zogenaamde vrienden. Vrienden die jij alleen maar misbruikt voor je eigen carrière en die alleen maar uit zijn op je centen. Vrienden die denken in jouw omgeving een hogere status te krijgen. Nee, dank je de koekoek.

Jilian: Als moeder heb ik het recht om te ...

Elfi: Recht! Recht! En wat denk je dan dat mijn rechten zijn. Volgens mij ben jij het die mij genomen hebt en heb ik daarin geen keus gehad. Laten we het daarom hebben over je plicht. Je plicht als moeder. En mijn recht op een zorgzame moeder die tijd en liefde geeft.

Jilian: Ik heb mijn plicht als moeder nooit verzuimd. Ik ben er altijd voor je als ...

Elfi: Ja, wanneer? Alleen als het jou uitkomt. Als je werk klaar was, dus nooit. Of als ik al lang lag te slapen omdat ik de volgende dag weer naar school moest. Mam, ik was een kind en jij behandelde mij alleen maar zakelijk, als een volwassene. En daarom ga ik. En als je het weten wilt: hij heet Jan Douwe.

Jilian: Bedoel je die demonstrant, die opruier, die ..., die...

Elfi: Ja, die ja. En om het nog erger voor je te maken: hij woont in een kraakpand met een hele groep jongeren die deze verrotte wereld willen verbeteren. En bij hem ga ik wonen. Vaarwel.

Elfi vertrekt, Jilian in verwarring achterlatend. Maar dan schudt ze een keer met haar hoofd, komt weer tot zinnen en doet net alsof er niets gebeurd is, of het allemaal normaal is en gaat naar binnen.

Licht op het koor: dimmen licht op Voorgevel en opzwellen licht op de lift.

- K(ant)oor:** (z) Druk, druk,
(z) Wie drukt er op de knop?
(z) Wie gaat er naar de top
(z) Van zijn levenspad?
- (z) Druk, druk,
(z) Maar wat levert dat op?
(z) Wie haalt er ooit de top?
(z) Springt over de hoogste lat?
- (z) Druk, druk,
(z) Je kunt het niet alleen.
(z) Dan ga je nergens heen.
(z) Reis je op doodspoor.
- (z) Rust, rust,
(z) Leef 't leven helemaal
(z) Spreekt dezelfde taal
(z) en vindt elkaar's gehoor.

Scene 4:

Gekibbel in de lift 2

Terwijl het lied van het k(ant)oor langzaam uitdooft, nemen Elfi, Jilian & Gilles hun plaats weer in de lift in. Daarin blijft het nog even donker. De 'hemelse' spot gaat aan boven de controlekamer van het gebouw. De mecanicien (mecan) zit achter het bedieningspaneel en spreekt door de microfoon van de intercom.

- Mecan:** Hallo. Hallo, is daar iemand. Hallo mensen in de lift. Hallo.
(laat de knop van de intercom/microfoon even los om te luisteren of er een reactie komt en herhaalt na enige stille tellen)
Hallo, mensen in de lift. Ik hoor jullie niet, maar misschien horen jullie mij wel. Kunnen jullie iets van jullie laten horen?
(weer even stilte en luisteren of er een reactie komt)
Hallo, mensen in de lift, maak jullie vooral niet ongerust. Ik heb alles hier onder controle. Er is geen reden voor paniek. Hebben jullie dat begrepen?
(wederom even stilte en luisteren naar een mogelijke reactie)
Hallo. Hallo. Ik heb een kleine storing aan het bedieningsmechanisme van de lift geconstateerd. Maar deze heb ik bijna verholpen en dan kunnen jullie weer verder. Is dat duidelijk?
(nogmaals stilte en luisteren)
Hallo, kunnen jullie iets terug zeggen? ... Oh ja, daarvoor moeten jullie wel het gele knopje onder de intercom ingedrukt houden, dan ...

Het licht in/op de lift gaat langzaam aan

- Jilian:** *(drukt de gele knop in)* Hallo. We horen u. Bent u daar nog? Wat is er aan de hand?
- Gilles:** Vraag eens hoe lang dit nog gaat duren. Ik heb het niet zo op al dat moderne gedoe. Zie je wel dat je dat niet kunt vertrouwen.
- Jilian:** Stil nou, pa. Zo kan ik toch niet horen wat hij zegt.

Elfi: Mam, om te kunnen horen of er wat teruggezegd wordt, moet je wel die knop weer loslaten, lijkt mij.

Jilian: *(laat abrupt de knop weer los)* Oh ja, was ik even vergeten.

Mecan: ... niet lang meer duren. Meneer moet zich niet onge ...

Jilian: *(drukt de knop weer in)* Meneer, kunt u dat nog even herhalen. We hebben u niet helemaal kunnen verstaan. *(laat de knop weer los)*

Mecan: Ik zei dat het probleem bijna is opgelost. Het zal niet lang meer duren. En meneer, u moet zich vooral niet ongerust maken. Dit gebouw voldoet aan de hoogste veiligheidsnormen die er in dit land gelden. Er is ...

Gilles: *(terwijl de mecaniciens onhoorbaar zijn zin afmaakt)* Net of dat zo'n geruststelling is, de hoogste veiligheidsnormen van het land.

Elfi: Nou opa, voor gebouwen zijn die anders erg streng, hoor. Dat betekent dat het gebouw zelfs een bombardement moet kunnen weerstaan.

Jilian: Ja, voor gebouwen en machines geloof ik die veiligheidsmaatregelen allemaal wel. Dat zit echt wel goed hoor Pa. Waar ik me druk om maak is de sociale veiligheid. Met onze hoge mate van tolerantie naar Jan en alleman.

Elfi: Mam, dat is heel iets anders. We moeten vertrouwen hebben in elkaar, *(drukt nu de knop van de intercom in)* Zo is het toch meneer? *(laat de knop weer los)*

Mecan: ... reden tot pa *(door de interruptie van Elfi, stopt hij met zijn betoog en vervolgt)* Wat bedoel je met "zo is het toch"?

Elfi: *(drukt de knop weer in)* Nou, dat we op u moeten vertrouwen en dat het dan allemaal wel goed komt, met de lift en zo. *(laat de knop weer los)*

Mecan: Ja, ja. Heb vertrouwen en dan komt het allemaal goed.

Gilles: Nou, ik geloof er niets van. Eerst maar eens zien met die moderne troep en dan pas ge

Jilian: Wat ben je toch een onverbeterlijke en ongelovige Thomas, hè pa?

Gilles: Ja. En ik heb daar zo mijn redenen voor. Ik heb inmiddels genoeg meegemaakt om niet zomaar iedereen te geloven en te vertrouwen. Zelfs niet mensen die heel dichtbij je staan, toch? *(kijkt nu veel betekenend naar Elfi)*

Elfi: *(laat in haar gedrag duidelijk merken dat ze goed weet waarop Gilles doelt)* Bedoelt u dat

Mecan: Hallo! Hallo, mensen in de lift. Hallo?!

Elfi: *(opgelucht door de interruptie van de mecaniciens, drukt de intercomknop in)* Ja, hallo meneer. Wat is er? *(en laat de knop weer los)*

Mecan: Hallo beste mensen in de lift. Ik kan jullie zeggen dat het mankementje is opgelost. Niet schrikken, maar ik ga nu de lift weer in beweging brengen. Daar komt 'ie.

De lift komt langzaam weer in beweging. Dit wordt gesuggereerd met bewegende lichtjes aan de achterzijde van de lift en door de vorkheftruck die het plateau waarop de lift staat licht optilt.

Elfi: Zo ... Ziet u wel opa je moet gewoon vertrouwen hebben in die meneer en de techniek en dan komt alles goed.

Gilles: Ja, ja. Maar ik moet toch nog steeds niets hebben van dat moderne gedoe. En trouwens mijn vertrouwen in mensen wordt aardig op de proef gesteld.

Jilian: Zeg dat wel. Waar moet het met deze wereld naar toe. Met al die oorlogen en aanslagen. En waar gaat het eigenlijk allemaal om? Als iedereen nou gewoon deed wat 'ie moest doen

Elfi: Precies mam, *(cynisch)* als iedereen nou gewoon deed wat 'ie moest doen ... Maar ja, er zijn altijd mensen die meer met zichzelf bezig zijn en geen oog hebben voor de ander.

Jilian: Toe Elfi, nou moet je niet weer opnieuw beginnen. Net of jij het

Gilles: Ja, net of jij en jouw vriend ... kom hoe heet hij ook al weer?

Elfi: *(voelt zich aangevallen)* Jan Douwe, ja. Nou, wat is er met Jan Douwe en mij?

Gilles: Precies. Jullie zijn toch ook van die wereldverbeteraars, die ...

Elfi: (*boos*) Nou, wat is daar mis mee. Jullie hebben deze wereld danig verpest door jullie ondoordachte gebruik van de natuur. Zonder daarbij aan ons, aan de latere generaties te denken. Een stelletje ego ...

Jilian: ELFI !! Let op je woorden. Dit accepteer ik niet van jou. Je weet best dat ik alles voor jou over heb en dat je alles kunt krijgen wat je hartje begeert.

Elfi: Alles, ja. Alles wat je met geld kunt kopen. Maar liefde, gezelligheid, respect, vertrouwen en ... (*kijkt nu naar Gilles*) en een toekomst ...?

Gilles: Zeg jongedame. Respect moet je wel verdienen, hoor. En vertrouwen moet je winnen. En ik kan me nu niet bepaald herinneren dat jij en je vriend ...

Jilian: Precies, dat woont daar maar in zo'n bouwvallig kraakpand. Terwijl je thuis zo'n mooie en gezellige kamer hebt. En trouwens eet je wel een beetje fatsoenlijk?

Elfi: Mam, ...

Gilles: Nou, als ik je vertel wat ik met die knaap heb meegemaakt ...

Elfi: Toe opa. Dat vond ik ook vervelend, maar ja ...

Jilian: Hoezo (*imiteert Elfi*) maar ja ... Wat is er gebeurd? Is het iets met die vrienden van die Jan Douwe? Zie je wel ik vertrouwde het al niet. Al dat gedoe over de wereld verbeteren.

Gilles: Precies, door het geloof in het eigen gelijk en het eigen recht zijn in de geschiedenis de meeste oorlogen ontstaan. Hoe goed bedacht en bedoelt, het draait altijd uit op ...

Elfi: Maar als wij niets doen, als wij niet beginnen met het verbeteren van onze wereld, van het milieu, dan ..., dan ...

Jilian: Ja, wat dan?

Elfi: Nou, jullie generatie kunnen we niet meer vertrouwen. Jullie praten alleen maar, maar doen niets en dan ..., dan hebben wij en erger nog straks onze kinderen geen toekomst meer.

Gilles: Oh, en daarom moeten jullie bij oude mensjes, zoals ik, maar kippen en konijntjes ...

Elfi: Opa! Ik heb u toch al gezegd dat dat ons spijt. Dat we dat niet zo ...

Gilles: Ja, ik heb jouw excuus wel gehoord, maar Jan Douwe ...

Jilian: Wat is er gebeurd? Wat heeft die ..., die ..., die ex ...

Gilles: Jilian, let op je woorden. Zeg niets waar je later spijt van krijgt. Misschien bedoelen ze het wel goed?

Jilian: Maar daarmee maken ze het ons wel erg lastig. Elfi, jij vraagt om liefde, respect en vertrouwen en dat is goed. Maar dat moeten jullie dan ook wel aan ons, aan onze generatie geven.

Gilles: Precies. Wij hebben altijd gedacht dat we goed gehandeld hebben. En wij betreuren het ook dat we het daarbij niet altijd bij het rechte eind hadden.

Jilian: Kijk ook eens goed naar jullie waarden en normen ... Zullen latere generaties daar wel zo gelukkig mee zijn? Later zul je erachter komen, dat ...

Elfi: Later ..., later ..., als er nog een later is dan toch zeker.

Gilles: Elfi, wat je moeder probeert te zeggen, is dat de geschiedenis zich steeds weer herhaalt. En een oude boom kun je nu eenmaal niet meer verplaatsen.

Elfi: Nou opa, er zijn tegenwoordig hele goede technieken om oude bomen te verplaatsen ...

Gilles: In die moderne techniek heb ik helemaal geen vertrouwen, dat weet je. Verplaatste oude bomen gaan dood.

Elfi: maar dat ligt niet aan het verplaatsen, maar aan het verpeste ...

*En dan komt de lift voor de tweede keer met een schok tot stilstand. De spot op de lift dooft abrupt. En ook de lichten in de lift vertonen geen teken van leven meer. Een gil! Van wie? (Elfi of Jilian, of Gilles, of alle drie?)
De belichting van scene 5 gaat langzaam aan.*

Scene 5:

Flashback 2

De demonstranten (demons) komen oplopen met spandoeken en dergelijke en marcheren door de zaal.

demons: (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) protesteer tegen bont en oorlog
(z) walvisjacht en onderdrukking
(z) tegen armoede en meer

demons 1: (z) laat je zien en laat horen:
(z) het is nu onze beurt

demons 2: (z) en wacht nou niet tot morgen
(z) tot er weer iets ergs gebeurt

demons (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) tegen geweld op straat,
(z) de situatie in Irak
(z) en tegen kernenergie

demons 3: (z) laat je tanden zien en roer je
(z) want samen staan we sterk

demons 4: (z) wij staken, klinkt wel vreemd
(z) maar het is het halve werk!

demons: (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) tegen de bio-industrie
(z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) tegen de hongersnood
(z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
.... (*herhalen, steeds harder*)

Elfi komt op het groepje demonstranten afrennen, die houden zacht het "vecht voor vrijheid, vecht voor vrede" aan Elfi loopt naar Jan Douwe (Jan D)

Elfi: Jan Douwe! Waar blijf je nou?

Jan D: (*staat nog een beetje verdwaasd met z'n spandoek te zwaaien*) Waar heb je het over? Je mag mee komen doen hoor, we zijn net verwickeld in een demonstratie voor ...

Het "vecht voor vrijheid. vecht voor vrede ..." zwelt weer aan. Jan Douwe wordt enthousiast, duwt Elfi het spandoek in haar handen en gaat z'n kameraden dirigeren

Elfi: (*beetje beteuterd met het spandoek in haar handen*)
We zouden toch naar opa gaan vanmiddag?

Jan Douwe hoort haar niet

Elfi: (*harder*): Jan Douwe! We hebben met opa afgesproken. (*Elfi legt het spandoek neer*)

Jan Douwe stopt met dirigeren en kijkt haar verbaasd aan

Jan D: (*beetje verstrooid*) Oh. Ja. Natuurlijk

Elfi: (*trekt hem aan z'n arm*) Kom nou, we zijn al veel te laat.

Jan D: (*weinig enthousiast*) Nou, okéé dan. (*tegen demonstranten*) Jongens, ik moet gaan.

Elfi trekt Jan Douwe mee richting het huis van Gilles

Demons 1: Ja hoor. Hij kiest weer voor z'n meisje. Waar is die oude spirit gebleven. (*Hij begint in z'n eentje vecht voor vrijheid vecht voor vrede te zingen, niemand doet mee*)

Demons 2: (*doet Elfi na*) We hebben met opa afgesproken. (*moppert*) Wie is er nou belangrijker, zij of wij. En de goede zaak natuurlijk. Maar nee, zodra er liefde in het spel komt ...

Demons 1: Ik heb trouwens gehoord dat het die ouwe is. Met die vogels en die kippen en konijnen in die veel te kleine hokjes. Wat zou ik daar graag eens met een ijzerzaagje op af gaan, dat kan dus echt niet

Demons 2: Persoonlijk vind ik de huidige situatie in Israël een stuk verontrustender. Maar maak je niet ongerust, Jan Douwe zal wel eens met die opa praten

De aandacht verplaatst zich naar het huis van Gilles op het toneel. Elfi en Jan Douwe staan voor de deur. Elfi probeert nog snel het haar van Jan Douwe te fatsoeneren, maar Jan Douwe duwt haar weg. Dan gaat de deur open en Gilles laat hen binnen.

Elfi: *(ongemakkelijk)* Hallo opa! Nou, uhm..... dit is dus Jan Douwe. Jan Douwe, mijn opa Gilles.

Gilles &

Jan D: Hallo. *(schudden elkaar de hand. Gilles werpt een minachtende blik op het voorkomen van Jan Douwe, maar probeert vriendelijk te blijven glimlachen)*

Gilles: Ga toch zitten, ga toch zitten *(Elfi en Jan Douwe gaan zitten)* Willen jullie koffie?

Jan D: Dat ligt eraan. Het is toch wel Max Havelaar koffie?

Gilles: *(beetje geïrriteerd)* Nee meneer. Het is gewone koffie, gewoon uit de supermarkt.

Jan D: *(windt zich op)* Maar weet u wel hoe ontzettend oneerlijk het handelstraject van gewone koffie is! Dat is geen gewone koffie, dat is kapitalistische koffie, egoïstische koffie! Dat is koffie voor mensen die het niets uitmaakt hoe die koffie in de winkel komt, als hij maar in de aanbieding blijft!

Elfi zegt weinig, maar probeert Jan Douwe te laten zwijgen. Gilles staat half verbaasd, half boos te kijken

Jan D: Denkt u nou toch eens in hoe slecht de arme koffieboeren in Guatemala het hebben! En ze blijven arm, mede dankzij u. Want de grote ondernemers betalen ze bijna niets. Ze kunnen nauwelijks hun gezin onderhouden, hun kinderen kunnen niet naar school, er is geen geld voor goede gezondheidszorg. Ze kunnen er ook niet tegenin gaan, want hun kleine koffiebonenhandeltje is alles wat ze hebben. Ze worden monddood gemaakt, onderdrukt en u helpt dat systeem in stand te houden!

Gilles: *(heeft zich zonder woorden steeds kwader staan maken)* Jongeman! Op zulke aantijgingen wens ik niet in te gaan! Je kunt gewone koffie krijgen, of anders niets! *(loopt van het toneel, naar de keuken)*

Elfi: *(als Gilles weg is)* Dat kun je echt niet maken tegenover mijn opa hoor! Hij is hartstikke lief en hij bedoelt het goed.

Jan D: Pardon? Hij bedoelt het goed? Hij heeft geen idee waarover hij het heeft. Gewone koffie, gewoon uit de supermarkt. *(telt op z'n vingers)* Ik wil wedden dat hij ook legbatterij-eieren gebruikt, zijn batterijen niet apart houdt en zijn huisdieren in kleine hokjes opsluit.

Elfi: Kun jij nu nooit eens bezig zijn met andere dingen dan de wereld verbeteren?

Jan D: Je ontkent de situatie, Elfi. Je doet gewoon alsof er niets aan de hand is. *(staat op)*

Elfi: Wat ga je doen?

Jan D: Kijken of ik gelijk heb. In de achtertuin zitten vast kippen, konijnen of zoiets. Ik heb zoal eens iets opgevangen in de buurt.

Elfi: En dan? Ga je ze dan loslaten of zo? Dat kun je niet maken, opa is gek op die beesten.

Jan D: Dus er zijn wel degelijk huisdieren in te kleine hokjes. *(loopt naar de deur)*

Elfi: Je gaat het toch niet echt doen?

Jan Douwe zwijgt en loopt weg. Als hij weg is komt Gilles op met een dienblad met mokken koffie en een koektrommel.

Gilles: *(probeert aardig te blijven)* Waar is die vriend van je, Jan-Douwe?

Elfi: Uhm, hij moest even naar het toilet.

Op de achtergrond zien we Jan Douwe bezig met het openbreken van kooien of iets dergelijks

Gilles: Juist. *(gaat zitten)* Zeg, Elfi. Hij is toch gewoon een vriend van je hè?

Elfi: Hoe bedoelt u?

Gilles: Je bent toch niet verliefd op hem? Het is toch niet echt zo dat je met hem samenwoont in een kraakpand, zoals je moeder beweert. Maar ja, je moeder, die overdrijft meestal en

Elfi: Als ze dat gezegd heeft, dan klopt dat. Hij is mijn vriendvriend, als je begrijpt wat ik bedoel. Ik ben wel verliefd op hem.

Gilles: (*aarzelt even*) Maar, die idiote ideeën van hem, daar ben jij het toch niet mee eens hè?

Elfi: Nou, uhm, eigenlijk

Gilles: Wat eigenlijk? Wil je zeggen dat je het ook nog met hem eens bent? Dat het normaal is hoe die jongen tegen mij praat, sowieso alleen al, hoe hij zich kleedt, hoe hij hier binnen komt vallen

Elfi: Maar opa, u hebt ons zelf uitgenodigd.

Gilles: Dat kan wel zijn, maar dat was voordat ik wist dat het zo'n idioot was en

Lawaai van dieren, vogelgeluiden misschien, of geluiden van een hok dat omvalt. Gilles en Elfi schrikken

Gilles: (*springt op*) Wat was dat? Het was iets van buiten.

Gilles gaat naar de tuin, Elfi komt achter hem aan, Jan Douwe kijkt rustig op.

Gilles: (*boos*) Wat denk jij dat je aan het doen bent? (*gaat snel naar de kooien, kijkt waar zijn beesten zijn*) Mijn kippen en konijnen!

Jan D: (*kalm*) Ja, uw kippen en konijnen ja, dat kon dus echt niet. Zo'n klein hok. Ze konden er nauwelijks in bewegen

Gilles: (*lijkt hem niet te horen*) Mijn vogels!

Jan D: Met de vogels hetzelfde. Vogels moeten kunnen vliegen.

Gilles: Hoe durf je! In wiens huis ben je hier?

Jan D: In niemands huis. Dit is om precies te zijn een tuin.
Gilles wordt boos om dit grapje

Elfi (*stond een beetje aan de zijkant, probeert tussenbeide te komen*) Houd op, alsjeblieft!

Gilles: Ja! Hier houdt het inderdaad op. M'n tuin uit, jongen, wegwezen! Met dat linkse volk wil ik niets te maken hebben.

Jan D: (*mompelt*) Waarom verbaast me dat nou niets. (*hij haalt zijn schouders op en maakt aanstalten om weg*

te gaan) Veel plezier met je opa dan Elfi. Zie ik je straks nog?

Elfi: Nee, niet weggaan!

Gilles: Bemoei jij je er niet mee! Aan wiens kant sta jij eigenlijk?

lied

Gilles: (z) Zo links als jij geworden bent
(z) Aan komt zetten met zo'n rare vent
(z) Het is nog niet verloren, niet te laat
(z) Maar hem gooi ik toch eerst op straat
(z) Het is hij of ik!

Elfi: (z) hij of hij, hier of daar
(z) eerst kon het gewoon nog naast elkaar

Gilles: (z) Kies voor mij, je hoort bij mij
(z) Heeft niet altijd zo geleken
(z) Maar is nu dan toch gebleken
(z) Je hoort bij mij, dus kies voor mij

Jan D: (z) Samen de wereld beter maken
(z) Demonstreren, huizen kraken
(z) Dat is toch waar het echt om gaat
(z) Het is waar jij met mij voor staat
(z) Het is hij of ik!

Elfi: (z) blijven, weggaan, hier of daar
(z) wat moet ik, zei iemand het me maar

Jan D: (z) Kies voor mij, je hoort bij mij
(z) Heeft niet altijd zo geleken
(z) Maar is nu dan toch gebleken
(z) Je hoort bij mij, dus kies voor mij

Elfi: (z) Wat is verkeerd en wat is goed
(z) Wie laat ik achter, neem ik mee
(z) Wie heeft een plan, heeft een idee
(z) Ik weet niet wie ik kiezen moet

Gilles en Jan Douwe zingen "kies voor mij" tegen elkaar in.
Misschien herhaalt Elfi "ik weet niet wie ik kiezen moet".
Wel zie je dat ze steeds meer naar Jan Douwe toe gaat.
Uiteindelijk bereikt ze hem, haar tekst verandert in "ik weet nu wie ik kiezen moet"

Elfi: (z) Het is de liefde, vrede vrijheid
(z) Ik raak wel iemand kwijt
(z) Het is verdrietig, maakt me stil
(z) Maar ik wil ook doen wat ik wil

Jan Douwe neemt Elfi blij mee naar de demonstranten, die weer op zijn komen lopen. Gilles gaat weg.

Demons: (z) Hij kiest voor haar, zij hoort bij hem
(z) Heeft niet altijd zo geleken
(z) Maar is nu dan toch gebleken
(z) Zij kiest voor hem, hij hoort bij haar

Jan D &

Elfi: (z) Ik kies voor jou, je hoort bij mij
(z) Je hoort bij mij

Fade out instrumentaal triomfantelijke marsmuziek, de demonstratie komt weer op gang. Na een tijdje komt Jilian oprennen.

Jilian: Elfi!
Elfi: (geen reactie)
Jilian: Elfi! (zeurderig) Ik heb je overal gezocht! Waar was je nou meisje?

De stoet stopt, Elfi maakt zich los van Jan Douwe

Jilian: Waarom zeg je niets, Elfi? Ga je mee naar huis?
Elfi: Mee naar huis? Jouw huis is mijn huis niet meer. Moet ik nu zomaar ineens meekomen.
Jilian: Wat is er nou?
Elfi: Wat er is? Er is genoeg en jij doet alsof er niets gebeurt is. Komt dat je beter uit? Tenslotte gebeurt

altijd alles zoals jij wil. Die kantoormensen laten zich wel onderdrukken. Het zal wel vreemd voor je zijn dat in het echte leven niet iedereen naar je luistert. Elfi! Ik mis je.

Jilian:
Elfi: Ja,ja. Dat zal wel. Ineens zeker. Ik dacht dat jij het druk had met je werk, en met je minnaar vooral.

Jilian: Dat is uit.
Elfi: Nou, bij mij niet.

Jan D: Ik zou niet naar je moeder luisteren Elfi. Ze is duidelijk net zo'n type als je opa. Niet eens vegetariër, waarschijnlijk.

Jilian: Wie ben jij en waar bemoei jij je mee?

Jan D: Ik ben Jan Douwe (overdreven) mevrouw Elfi's moeder.

Jilian: Jan Douwe? Demonstrant van beroep zeker (bekijkt Jan Douwe kritisch). En huizenkraker, vandaal, algemeen oproerkraker. Nou Jan Douwe: laat mijn dochter met rust.

Elfi: Mama, hij is nog steeds mijn vriend hoor. In tegenstelling tot jou ben ik wel in staat om relaties te onderhouden. (tegen Jan Douwe) Kun je even wachten? Ik wil wel heel even met mijn moeder praten.

Jan D: Elfi, wat heeft dat nou voor zin? Het is duidelijk dat zij nooit naar iemand anders dan zichzelf luistert.

Elfi: Ik kom zo.

Jan Douwe en de demonstranten gaan een beetje opzij, met enige tegenzin

Elfi: Zoo, maar je minnaar is dus opgehoepeld en nu heb je ineens wel tijd voor me?

Jilian: Elfi. Zo spreek je niet tegen mij.

Elfi: En jij spreekt wel zo tegen mij zeker. Op jouw commando moet ik gewoon maar weer naar huis komen, want dat bevalt je beter. Misschien wel omdat de mensen vragen gingen stellen waar ik was. Want je reputatie hè. Die is alles voor je.

Jilian: Ik dacht alleen misschien kunnen we het er nog eens over hebben.

Elfi: Volgens mij dacht jij niet veel. Alleen dat het wel eens vervelend zou kunnen worden als men erachter komt hoe jij met je kind om gaat. *(gaat een stukje terug naar de demonstranten)*

Jilian: Wat ga je doen?

Elfi: We kunnen het er misschien nog wel eens over hebben. Maar niet nu. Ik ben bezig. Drukdrukdruk *(doet haar moeder na)*

Jilian: Met demonstreren? Maar waarom? Elfi, iedereen ziet je met die mensen, je staat compleet voor gek, kom nou! *(mompelend)* En ik net zo goed, als ze erachter komen dat je mijn dochter bent.

Elfi: Die mensen mama, zijn mijn vrienden. En nu moet ik echt weg. *(roept)* Voor vrijheid en vrede! Misschien zie ik je nog wel eens, maar ik denk niet dat dat jou veel uitmaakt. *(loopt weer naar de demonstranten. Tegen hen)* We kunnen gaan.

De demonstranten beginnen weer te zingen en te marcheren. Jilian probeert er eerst nog overheen te roepen, maar Elfi reageert niet meer. Jilian loopt weg en de demonstranten, met Elfi en Jan Douwe af.

Scene 6:

Gekibbel in de lift 3

Terwijl het lied van de demonstranten die een ronde door de zaal maken, langzaam uitdooft, nemen Elfi, Jilian & Gilles hun plaats weer in de lift in. Evenals de spot op de lift gaat ook de 'hemelse' spot aan boven de controlekamer van het gebouw. De mecanicien (mecan) zit wederom rustig en ontspannen achter het bedieningspaneel.

Jilian: *(drukt op de gele knop van de intercom)* Hallo, meneer. Bent u daar? Hallo. Halloooo. *(ze laat de knop weer los)*

Elfi: Mam, wacht nou even. Die meneer is nu vast druk bezig met ...

Mecan: Hallo, mensen in de lift. Ik ben er weer hoor. Blijf maar kalm. Ik heb alles onder controle.

Gilles: Wat je "onder controle" noemt. Dat zei Colijn ook op de avond voordat de Duitsers ons land binnenvielen. Maar vervolgens hebben we wel vijf jaar ellende meegemaakt.

Elfi: Hè opa. Dat is al zolang geleden. Dat gebeurt nu toch niet meer. Dit is alleen maar een klein technisch storinkje. Geloof me maar.

Gilles: Het feit dat ik je moet geloven, betekent voor mij dat jij het ook niet zeker weet, jongedame. Geloof je je eigen woorden wel?

Jilian: Pa, nou niet zo filosofisch, alstublieft. Natuurlijk weet Elfi het niet zeker, maar je moet wel vertrouwen hebben in de techniek en in die meneer die ...

Gilles: Weet jij eigenlijk wel wie dat is. Ik vertrouw het niets.

Elfi: Opa, begrijp je dat dan niet. Het is toch duidelijk dat dat een mecanicien is, iemand die de lift maakt.

Gilles: Ja, dat zeg je nu wel, maar ...

Mecan: Hallo, mensen in de lift. Ik heb de lift weer bijna aan de praat hoor. Er is niets aan de hand. Alleen een klein storinkje. Maar dat stelt allemaal niets voor. Nog eventjes geduld, graag.

Elfi: Ziet u nu wel, opa. Ik zei het toch een klein storinkje dat die meneer, de mecanicien dus, aan het ...

Jilian: Ja, Elfi, dat kun je nou wel geloven. Maar toch is het vreemd.

Gilles: (*schrikt*) Hoe bedoel je, Jilian. Wat is er vreemd.

Jilian: Nou, van een nieuw gebouw mag je toch verwachten dat alles is getest en het dus ook ...

Mecan: Hallo, mensen in de lift. Het is gemaakt, hoor, klaar is Kees. Maar zo heet ik niet, hoor. Afijn, je kent dat wel met nieuwe apparaten ... kinderziektes

Jilian: Ja, ja ... en natuurlijk ook de wet ...

Mecan: ... ook de wet van Murphy.

Gilles: Wat is dat, die wet van muffin?

Elfi: Murphy, opa. En dat is iets voor pessimisten, die in alles alleen maar het negatieve zien.

Jilian: De wet van Murphy is dat als iets fout kan gaan het ook werkelijk fout zal gaan.

Gilles: Zie je wel. Ik heb dat moderne gedoe nooit vertrouwd. We hadden naar die Humphrey moeten luisteren voordat we deze lift in...

Mecan: Hallo. Opgepast. De motoren zijn weer opgewarmd. En ik schakel NU ... (*met een schok komt de lift weer in beweging*) de lift weer in werking. Zijn jullie daar nog?

Jilian: (*drukt door de laatste vraag lichtelijk geïrriteerd de intercomknop in*) Ja, wat dacht u dan? We kunnen er toch niet uit. Wie bent u eigenlijk? Het lijkt er haast op dat wij uw gevangenen zijn. (*laat de knop weer los*)

Gilles: Jilian, wat zeg je nu? Meen je dat? Je maakt me bang.

Mecan: Ik ben de mecanicien van dit nieuwe flatgebouw. Ik zorg ervoor dat alles loopt zoals het moet gaan. En mevrouw, als u al een gevangene bent, dan is dat toch eerst en vooral van uzelf, maar zeker niet van mij of van dit gebouw.

Elfi: Dat klinkt als een oude Griekse wijsheid die ik eens gelezen heb: "een mens lijdt het meest door het lijden dat hij vreest".

Jilian: Ja, ja. Maar toch, ... Ik vertrouw het allemaal niets. Je hoort de laatste tijd van die ...

Gilles: Wat bedoel je nou, Jilian? Waar heb je het over?

Jilian: Nou ja, ... Al die terroristische aanslagen van de laatste tijd. Het komt steeds dichterbij ...

Elfi: Mam, nou moet je ophouden. Ons kan niets gebeuren, toch? De lift doet het toch weer.

Jilian: Jawel, maar voor hoelang? En die mecanicien, ... is dat werkelijk een mecanicien, of ...

Gilles: Jilian, wat denk je nu? Waaraan denk je nu?

Elfi: Nou opa, ik denk dat mama niemand meer vertrouwt. Dat heeft ze overigens nog nooit gedaan. En nu ziet ze in iedere onbekende een ...

Jilian: Denk nou eens na. Waar ligt Babel? ... Juist ja, in het huidige Irak.

Gilles: Ik volg je niet helemaal, Jilian.

Jilian: Nou, hoe heb ik deze flat genoemd?

Gilles: Was dat niet Babel?

Jilian: Precies, ...

Gilles: Nou ...? En ...?

Jilian: Begrijpt u het dan niet?

Gilles: Om eerlijk te zijn ..., nee.

Jilian: Denk dan eens na. Er zullen best wel Irakezen zijn die nooit tolereren dat wij de naam van hun heilige plaats verbinden aan een Westers - Amerikaans uitzien - gebouw als deze flat.

Elfi: Mam, draaf je nu niet een beetje te ver door?

Jilian: Wacht maar af. Straks blijkt die mecanicien ook een van hen te zijn. Of misschien wel zo'n bekeerde linkse wereld-verbeterende Nederlander, ... die zijn vaak nog het ergst, het fanatiekst.

Gilles: Nou Jilian, ik ben het met Elfi eens hoor. Je moet niet zo doordraven. De lift doet het toch weer. En trouwens we leven hier in een vrij land. Dat weet iedereen en daaraan houdt iedereen zich.

Jilian: Ja, ja. En ondertussen worden mensen die hun mening uiten of op komen tegen zinloos geweld op straat letterlijk of figuurlijk de mond gesnoerd.

Elfi: Mam, daarom kun je niet iedereen wantrouwen, ook de buitenlanders niet. Voor die mensen is het

misschien wel veel erger dan voor ons. We hebben wel onze mond vol van vrijheid van meningsuiting, maar ...

Jilian: Precies, maar iemand die zijn mening uit, die wordt zomaar monddood gemaakt. Wij zijn nergens meer vrij, ook in ons eigen land niet. Wie hebben het hier voor het zeggen, hè?

Gilles: Nou, dat lijkt me toch duidelijk, is het niet? De koningin, ... en de regering, ...

Elfi: En wijzelf natuurlijk. We leven hier in een democratie, dus is de macht aan het volk.

Jilian: Dat denken jullie maar. Die lichtgeraakte mede- en Nederlanders hebben ons in hun greep. En als je je mening uit, als je iets zegt wat hen niet zint, dan ...

Elfi: Mam, stop nu eens even. Vrijheid van meningsuiting is natuurlijk prima, maar dat moet wel met respect. Je mening uiten moet natuurlijk niet leiden tot provoceren, tot grofweg ordinair schelden.

Gilles: Precies, wat gij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook de ander niet.

Jilian: Maar dat is nog geen reden om iemand zomaar het zwijgen op te leggen en om onschuldige mensen in de greep van de angst te houden.

Elfi: Klopt, maar hoe zou u zich voelen wanneer u in 't openbaar, op televisie, door viswijven keer op keer voor rotte vis zou worden uitgemaakt? Is dat vrijheid van meningsuiting? Dan hebt u toch ook de neiging om terug te schelden, of niet soms?

Jilian: Natuurlijk,

Gilles: Maar dat kan toch ook. Iedereen mag toch zeggen wat hij wil. Zeker in dit land, al gaat dat soms wel ver.

Elfi: Oh, wat zijn jullie toch naïef, hè. Waar en hoe kunnen die mensen een weerwoord geven? Wie bepaalt er wat wij, burgers, te zien, te horen en te lezen krijgen, ... op televisie, radio en in de krant?

Jilian: Maar daar krijgt iedereen toch de gelegenheid om zijn mening te uiten. Laatst nog ...

Elfi: Mam, denk nou toch eens na. Iedereen heeft de mond vol van vrijheid van meningsuiting. En iedereen bedoelt daarmee de vrijheid van EIGEN

meningsuiting, maar die mensen waarover we het hebben, krijgen die mogelijkheid nauwelijks of niet.

Gilles: Elfi, dat ben ik niet met je eens. Zelfs de gemeente en de Tweede Kamer zijn een afspiegeling van de maatschappij.

Jilian: Ja, elke groep heeft zijn eigen vertegenwoordiger in de politiek.

Elfi: Oké, maar voelt u zich vertegenwoordigd door die goedgebekte politicus waarop u gestemd hebt? Gelukkig weten de meeste mensen allerlei provocerende uitlatingen op hun waardeloosheid te schatten door ze domweg te negeren. Maar, ik kan me ook voorstellen, dat wanneer die grove beledigingen maar blijven doorgaan, zonder stoppen, ... Dat dan eens de emmer overloopt. En als je dan de ander niet met woorden de mond kunt snoe ...

Jilian: Dus jij keurt het goed dat mensen geweld gebruiken om anderen stil te krijgen?

Elfi: (*uiterst kalm*) Nee. Dat zeg ik niet. Geweld zal ik nooit goedkeuren. Maar ik kan me voorstellen dat wanneer je je totaal onmachtig voelt en jezelf niet meer met woorden kunt verweren, dat je dan ook weleens de macht over jezelf kunt verliezen, en

Gilles: Ik vind het toch allemaal maar eng, hoor. En dan lees ik ook weleens dat er mensen zijn, die met geweld anderen hun geloof willen opdringen. Vind je dat dan ook goed, soms?

Elfi: Nee, natuurlijk niet. Maar er is wat dat betreft niets nieuws onder de zon. Denk maar aan de kruistochten en de Spaanse inquisitie. Toen werden andersgelovigen toch ook tot inkeer gebracht. En hoe is Amerika met zijn oorspronkelijke bewoners - de indianen - omgegaan ...? En hoever slaat de Amerikaanse Adelaar in duivenveren zijn vleugels uit over de wereld ...?

Jilian: Maar dat is anders. Dat is om de wereldvrede te bewaren. Dat heeft niets met geloof te maken.

Gilles: Nou, volgens mij heeft dat alles met geloof te maken. Met het geloof in goed en kwaad.

- Elfi:** Het wordt eng als daarbij alleen zwart-wit gedacht wordt: 'wie niet voor ons is, is tegen ons'. Volgens mij zet geen enkel geloof aan tot geweld. Dat gebeurt alleen door de uitleg en invulling die mensen eraan geven. En daarom moeten wij - Jan Douwe, zijn vrienden en ik - vechten voor een betere wereld.
- Gilles:** En daarom laten jullie mijn kippen, konijnen en vogels vrij? Beestjes die niet geleerd hebben voor zichzelf te zorgen. En die een weerloze prooi zijn voor allerlei straatrovers, zoals zwerfkatten. Kom zeg, wie beschuldigde ons net van naïviteit?
- Jilian:** Juist Elfi, denk toch eens na. De wereld gaat niet ten onder aan mensen die kippen of konijntjes in een kooitje houden. De wereld wordt vernietigd door mensen zoals jullie die alleen maar geloven in het goede in mensen. Naïvelingen die de wereld willen verbeteren dus. Maar ook door mensen die de macht willen hebben, die tot het uiterste gaan, door extremisten dus, ...
- Gilles:** We hebben het gewoon niet meer in de hand. Het zou me niets verbazen als er dade...

Een enorme knal. Geknetter van elektriciteitsdraden (kortsluiting). De lichten doven abrupt. Gegil in de lift. Paniek. En dan een klein leeslampje in de lift. Vervolgens gaat de spot op de lift weer langzaam aan. De overgang naar scene 7.

Scene 7:

Flashback 1 & 2, maar dan anders

Deze scene start direct met het derde mysterieus defect van de lift aan het eind van scene 6.

De spot op de lift blijft branden en verder is het donker, met uitzondering van een kleine spot op de controlekamer van de mecaniciens.

- Gilles:** Wat nu weer?
- Elfi:** *(licht zenuwachtig lachend)* Driemaal is scheepsrecht!
- Jilian:** *(zichtbaar nerveus, zelfs licht hysterisch)* Dit betekent dan het einde! Nu is het echt allemaal afgelopen! Wat moeten we nu? Hoe moeten we terug? Is er nog wel een weg terug? Wat gebeurt er allemaal? Meneer. Meneer de mecaniciens. Meneer! Help! Help, meneer! MENEER! Ohoe, meeneeeeeeee! MEEEEEEEEEE
- Elfi:** *(hoewel nerveus, toch - in elk geval uiterlijk vastberaden)* Rustig nu, mam. Het komt allemaal wel goed, *(zachtjes)* denk ik, hoop ik. *(weer op normaal stemvolume)* We zijn er toch nog. Wij zijn toch nog met ons drieën. En buiten wachten ongetwijfeld een hele boel mensen op ons. Buiten de lift is iedereen bezig om die te repareren. Je zult zien: straks gaat de lift deur open en dan staan we gewoon weer op de begane grond.
- Jilian:** *(niet gekalmeerd door de woorden van Elfi)* We zijn anders nog steeds naar boven gegaan. Straks vallen we ..., nee straks storten we van grote hoogte naar beneden. Dat overleven we nooit. HEELLUUP, HAAL ONS HIERUIT!!! SNEL! MENEER DE MECANICIEN DOE IETS, LAAT IETS VAN JE HOREN.

(op dat moment gaat een klein lampje - de verboden knop - knipperen, of liever gezegd flikkeren, alsof twee elektriciteitsdraden elkaar raken en loslaten; met andere woorden dit gaat gepaard met zacht geknetter van elektriciteit)

Jilian: *(een hysterische aanval nabij)* NNNEEEEEEE!
Dadelijk hebben we nog kortsluiting, ook nog!
HEELLLUUUP, haal ons hieruit, vlug!!

Elfi: Mam, rustig nou. In moderne gebouwen worden allerlei beveiligingen ingebouwd. Er zal echt niets ge.....

Gilles: *(staat wat verwaasd en door Jilian steeds angstiger wordend in een hoek van de lift; vooraan op het podium, dus duidelijk zichtbaar voor het publiek. Begint zachtjes maar gaat steeds duidelijker spreken)* Ik heb die moderne dingen nooit vertrouwd. Alles moet sneller, hoger, dieper, groter, maar ook weer kleiner. En alles werkt op elektriciteit. Maar niemand houdt er rekening mee dat die kan uitvallen. En nu zie je wat er gebeurt. Niets werkt meer. Ik heb het altijd wel geweten. Dit moet wel slecht aflopen met de wereld. Dit is het einde.

Elfi: Welnee, opa. Ook voor het uitvallen van de stroom zijn ongetwijfeld voorzieningen getroffen. Straks slaan de generatoren aan en dan

Gilles: En dan, dan gebeurt er nog steeds niets. We zijn veel te afhankelijk geworden van elektriciteit en van computers. En nu is alles weg.

Elfi: Nee, echt niet op. Er zijn vast back-ups gemaakt en die plaatsen ze gewoon weer terug op de computer. Je zult zien, dadelijk gaat alles gewoon weer aan het werk.

Gilles: Gewoon, gewoon. Er is niets gewoons aan. Ik, ik raak geen knop meer aan. Want elke knop kan het einde van de wereld betekenen en zeker de knoppen in deze lift. En van ons is er geen bak....., bug..... Ach, kom hoe noemde je dat ook weer? Oh ja, een back-up, van ons is er geen back-up. Dus wij zijn niet terug te plaatsen op deze wereld. En wat er verder is,?

(na een korte stilte vervolgt Gilles)
Vroeger....., vroeger toen was alles nog gewoon. Maar nu Mensen zijn geen mensen meer. Mensen leven langs elkaar heen en communiceren alleen nog maar via knopjes en beeldschermjes.

Zelfs mijn eigen dochter zie ik nog maar amper en nu zitten we samen gevangen in deze lift, deze kooi, en *(zachtjes en snikkend)* en misschien wel doodskist.

Jilian: *(weer enigszins tot zinnen gekomen vanwege haar hulpeloos overkomende vader)* Pap, hou daarmee op. Zo moeten we niet denken. Ik wist alleen niet dat je zo naar alle nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden keek. Nu ik je zo hoor, denk ik: had ik niet op een andere manier met jou, *(kijkt naar Elfi)* en met jou ook, Elfi, moeten omgaan? Heb ik jullie niet veel te kort gedaan? Hoe zou het gelopen zijn als ik wat minder afstandelijk en wat minder met mijn werk en carrière bezig was geweest? Maar ja, gedane zaken nemen natuurlijk geen keer, of

Het licht in en op de lift dooft. In de kantooromgeving gaat het licht aan.

K(ant)oor: *(zij scanderen of zingen)*

Refr.:

- (z) Druk, druk,
- (z) Elke dag maar weer
- (z) Druk nog maar een keer
- (z) Al die toetsen in.

- (z) Druk, druk,
- (z) Papier moet hier verplaatst
- (z) En dat moet met haast
- (z) Maar vraag vooral niet naar de zin.

(Tijdens de coupletten wisselen de enkele 'medewerkers' al dansend van plek, of brengen stapels papier van de het ene naar het andere bureau om tijdens het refrein weer op een plek te zitten)

Couplet 1:

Solo 1: (z) Ieder dag op dit kantoor
Solo 2: (z) 't is gezellig, hoor
Solo 3: (z) Totdat onze baas verschijnt.

Solo 1: (z) Dan is de rust gedaan
Solo 2: (z) Op je tenen er tegenaan
Solo 3: (z) Zijn de teksten wel goed uitgelijnd?

Refr.**Couplet 2:**

Solo 4: (z) Een ambitieuze vrouw
Solo 5: (z) Carrière maakte ze gauw
Solo 6: (z) Welke tol betaalt zij hiervoor?

Solo 4: (z) Geen aandacht voor de mens
Solo 5: (z) Zij passeert daarmee een grens
Solo 6: (z) Haar leven gaat haar ongemerkt door.

Refr,

(z) Druk, druk,
(z) Elke dag maar weer
(z) Stopt dat ooit een keer
(z) Op een dag misschien

(z) Druk, druk,
(z) Houdt dat nooit eens op
(z) Wie roept verlossend: STOP
(z) En laat ons de waanzin zien.

Dan gaat er een mobieltje over. Het blijkt het mobieltje van Jilian - die inmiddels ook in de kantooromgeving is verschenen - te zijn. Zodra Jilian de ontvangstknoop van haar toestel indrukt, gaat het licht links op het toneel - vanuit de zaal bekeken - aan. We zien een huiskamer waarin Gilles staat met een - liefst ouderwetse grijze draaischijf - telefoon. Kantoorpersoneel blijft doorgaan met wat zij deden, echter in wat gedimd licht.

Jilian: Hallo, pap.

Gilles: Hoi Jil. Hoe weet jij nou dat ik het ben?

Jilian: Dat zie ik op mijn schermpje, handig hè? Hoe is het met u.

Gilles: Oh, met mij gaat het wel. Maar ik maak me wel wat zorgen.

Jilian: Zorgen? Pap er is toch echt niets met je aan de hand? Voel je je ziek? Je moet ook niet meer zoveel hooi op je vork nemen, pap. Je bent geen veertig meer. Doe het nou maar rustig aan, je hebt lang genoeg hard gewerkt. Geniet er nu eens van. Moet ik straks even langs?

Gilles: Nee, met mij is er niets aan de hand. Ik doe het rustig aan en geniet zo veel mogelijk. Ik maak mee zorgen om Elfi. Ik heb

Jilian: Om Elfi? Hoezo? Is er iets met haar gebeurd? Waar is ze? Is ze bij u? Moet ik nu meteen komen? Pap, vertel op, wat weet u wat ik niet

Gilles: Nee, er is niets ernstigs. Althans, ik hoop dat er niets

Jilian: Pap, er is iets ergs aan de hand, hè? U houdt iets voor mij verborgen. Ik doe mijn jas nu aan (*loopt inderdaad naar haar jas en probeert deze aan te doen met in haar hand nog steeds het mobieltje aan haar oor*), ... argh ... en kom naar je

Gilles: Geen paniek. Ik vind het leuk als je straks na het werk langskomt, maar dat is nu niet meteen nodig. Ik wil alleen maar zeggen dat ik me ongerust maak over Elfi. Ze gedraagt zich zo anders de laatste tijd. Ze is niet meer mijn kleine spring in 't veld, mijn babbelskousje, mijn

Jilian: Pap, ooit wel eens gehoord van puberteit? Van vlinders in de buik? Pap, kun je het niet meer herinneren toen ik op dezelfde leeftijd was als Elfi nu?

Gilles: Om eerlijk te zijn, eigenlijk niet. Ik heb jou nooit zo stil meegemaakt. Volgens mij ben jij altijd jij geweest. Maar ja, ik zag jou natuurlijk ook niet zo vaak en ik was toen natuurlijk ook teveel in beslag genomen door mijn werk. Nu heb ik alle tijd om die kleine meid

van jou met volle teugen mee te maken. En nu merk ik natuurlijk ook alle veranderingen op.

Jilian: Precies. Pap, er is echt niets aan de hand met Elfi. Ik was precies zo. Moeder zou dat kunnen beamen als ze er nog was. Zal ik straks gezellig nog even langskomen? Misschien kunnen we wel met z'n drietjes samen eten, Elfi, u en ik. Vind je dat goed?

Gilles: Dat lijkt me een goed idee. Tot vanavond dan?

Jilian: Tot vanavond dan! Doe. *(De mobiel wordt uitgedrukt. Het licht op de huiskamer van Gilles dooft. Jilian maakt nu toch wel een ietwat zenuwachtige ongeruste indruk. Ze begint een telefoonnummer in haar mobieltje in te toetsen, en dan gaat ook de spot op Jilian uit. Het kantoor is nog wel verlicht)*

K(ant)oor: *(zij scanderen of zingen)*

Refr,

(z) Druk, druk,
(z) Elke dag maar weer
(z) Maar het stopt een keer
(z) Wanneer zij inzien zal.

(z) Druk, druk,
(z) Ja dat houdt eens op
(z) Privé is geen werk: STOP
(z) Je bent mens bovenal.

Licht uit. Alleen op de controlekamer blijft een zwak spotje gericht. Vanuit een luidspreker klinken geluiden uit de lift. De spelers staan/blijven achter de coulissen, zijn niet op het toneel, c.q. in beeld.

Jilian: Dat voelt toch wel wat beter. Geldt dat ook voor jullie?

Gilles: Ik kreeg het gevoel dat ik weer met een mens van vlees en bloed te maken had. Zelfs via de telefoon, zonder dat ik je kon zien, laat staan kon aanraken.

Elfi: Ja. En daarvoor komen Jan Douwe en ik juist op. Voor een wereld waarin we naast en met elkaar

kunnen leven, ... waarin we naar elkaar luisteren. Maar, opa, waarin we ook niet meer zonder de nieuwe verworvenheden kunnen.

Jilian: Ja pap, net zo goed als uw ouders de stofzuiger, wasmachine, koelkast en televisie, ja misschien ook de auto maar moeilijk vonden, zo vindt u nu computers, pda-tjes, laptops, en alles wat snel en technologisch is eng. U vond toen uw ouders maar ouderwets omdat zij niet megingen met de tijd. U kon toen die nieuwe apparaten met gemak accepteren. En nu kunt u zelfs niet meer zonder ze.

Elfi: Maar wat die apparaten toen voor u betekende, meer vrijheid en meer vrije tijd, dat betekenen die nieuwe technologische ontwikkelingen nu voor ons, hè mam?

Gilles: Hoor mijn kleine wijsneus nu eens. Wat een praatjes dame.

Jilian: Ja, en ik begin te merken dat die vrijheid die we krijgen dankzij mobieltje, PDA, laptop, etcetera, geen echte vrijheid met zich meebrengt. Ik ben nu bijna 24 uur per dag bereikbaar en beschikbaar. Goed ik ben niet meer gebonden aan een vaste plaats, maar ook niet meer aan vaste werktijden. Werk en privé gaan zo wel erg door elkaar heenlopen. Zijn we geen gevangenen geworden van onze tijd en onze *(enigszins sarcastisch)* ideeën en uitvindingen? Zijn we geen slaven van onszelf? Ik besef nu pas hoe weinig tijd we voor elkaar hebben.

Elfi: Nou mam, ik ben blij dat je dat eindelijk inziet. Moet ik je dan helemaal opnieuw opvoeden. Heeft opa je dan niets ge

Gilles: Ho, ho, ho, kleine meid. Met jou heb ik ook nog wel een appeltje te schillen,.... over het opvoeden van jouw vriend Jan Douwe bijvoorbeeld, of ben je dat soms vergeten.

De demonstranten komen oplopen met spandoeken en dergelijke en marcheren door de zaal.

demons: (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) demonstreer voor 'n bet're wereld
(z) waar we samen samenleven
(z) niet geleidt door goed of geld

demons 1: (z) laat je zien, laat horen:
(z) weg van dat toetsenbord

demons 2: (z) leer weer luist'ren naar elkaar
(z) face to face zoals 't hoort

demons: (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) voor iedereen één taal
(z) die tijd voor Babel moet herleven
(z) liefde, vriendschap allemaal

demons 3: (z) laat je tanden zien en roer je
(z) want samen staan we sterk

demons 4: (z) respect klinkt wel vreemd
(z) maar het is het halve werk!

demons: (*herhalen, steeds harder*)

(z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) demonstreer voor 'n bet're wereld
(z) waar we samen samenleven
(z) niet geleidt door goed of geld

(z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
(z) voor iedereen één taal
(z) die tijd voor Babel moet herleven
(z) liefde, vriendschap allemaal

De aandacht verplaatst zich naar het huis van Gilles op het toneel. Elfi en Jan Douwe (Jan D) staan voor de deur. Elfi fatsoeneert nog snel het haar van Jan D. Dan gaat de deur open en Gilles laat hen binnen.

Elfi: Hallo opa! Nou, uhm... dit is dus Jan Douwe. Jan Douwe, mijn opa Gilles.

Gilles &

Jan D: (*terwijl ze elkaar de hand schudden*) Hallo. (*Gilles werpt een minachtende blik op het voorkomen van Jan Douwe, maar probeert vriendelijk te blijven glimlachen*)

Gilles: (*kijkt enigszins verbaasd naar Jan D, vervolgens met een vragende blik naar Elfi en dan weer naar Jan D*) Ga toch zitten, ga toch zitten (*Elfi en Jan Douwe gaan zitten*) Willen jullie koffie?

Jan D: Dat ligt eraan. Het is toch wel Max Havelaar koffie?
Elfi: Jan Douwe !! Toe ! Opa weet niet welk merk koffie hij heeft, hoor. Daarop let hij niet in de winkel, hè opa? Als het maar rood is. En dat is toch goed, Jan Douwe, rood bedoel ik?

Jan D: Uhm, ... ja natuurlijk liefje. Opa Gilles ik wil best een kopje koffie. Rood, graag. En Max Havelaar is natuurlijk het beste.

Gilles: (*Richt zich tot Elfi*) Ho, wacht eens even meisje. Wil jij mij ervan beschuldigen dat ik mijn klassiekers niet ken? Natuurlijk weet ik wie Max Havelaar is. Dat is de hoofdfiguur uit het boek van Multatuli. Dat boek gaat over Nederlands-Indië en over de (*op plechtige toon*) koffievertegenwoordigers der Nederlandsche Handel-Maatschappij. En die Multatuli heet eigenlijk Eduard Douwes ... (*richt zich tot Jan D*) Hé, heet jij ook niet zo?

Jan D: Ja, zo'n beetje. Maar met Max Havelaar koffie bedoelde ik toch iets anders. Mag ik u dat ook uitleggen?

Elfi: Jan Douwe ga nu niet meteen de leraar uit hangen. Opa is oud en wijs genoeg en is vast niet geïnteresseerd in jouw betweterij, toch opa?

Gilles: Nou, om eerlijk te zijn, wil ik graag wat meer horen over jullie Max Havelaar. Maar eerst haal ik even koffie, gewone rode koffie, maar wel zwart hoor. (*Gilles vertrekt naar de keuken om enkele seconde later terug te keren met een dienblad met kopjes en koekjes*) Zo, de koffie wordt gezet. En kom nu maar op met je verhaal. Ik ben wel benieuwd naar wat jullie zoal bezig houdt.

Jan D: Weet u hoe ontzettend oneerlijk het handelstraject van gewone koffie is! Dat is geen gewone koffie, dat is kapitalistische koffie, egoïstische koffie! Dat is koffie voor en door mensen verhandeld die het niets uitmaakt hoe die koffie in de winkel komt, als hij maar in de aanbieding blijft!

Elfi: *(zegt weinig, maar probeert Jan D wat te sussen in zijn enthousiasme, terwijl Gilles vol verbazing en groeiende ontzetting zit te luisteren)* Jan Douwe wind je niet zo op.

Jan D: *(gaat echter gewoon door)* Denkt u nou toch eens in hoe slecht de arme koffieboeren in Guatemala het hebben! En ze blijven arm, omdat de grote ondernemers hun bijna niets betalen voor hun koffie. Ze kunnen nauwelijks hun gezin onderhouden, ...

Elfi: Ja opa, hun kinderen kunnen niet naar school, er is geen geld voor goede gezondheidszorg.

Jan D: Maar ze kunnen er ook niet tegenin gaan, want hun kleine koffiebonenhandeltje is alles wat ze hebben. Ze worden monddood gemaakt, onderdrukt en met het drinken van *(het volgende woord spreekt Jan D met nadrukkelijk klem uit)* gewone koffie houden we dat systeem in stand.

Gilles: En Max Havelaar is een organisatie die dat wil tegengaan? Maar hoe dan?

Jan D: Max Havelaar betaalt de koffieboeren een *(ook het volgende woord wordt benadrukt)* eerlijke prijs voor hun koffiebonen. Hierdoor is de koffie misschien iets duurder, maar de opbrengst komt direct ten goede aan de koffieboeren. Dat is beter voor de wereld en zeker beter dan alle ontwikkelingshulp die de overheid zegt te bieden.

Gilles: *(onder de indruk)* Dat is een interessant en aangrijpend verhaal, jongeman. Ik heb nooit geweten dat de koffieboeren zo benadeeld werden. Blijkbaar is Multatuli's Max Havelaar ook van deze tijd. Ik vind het fijn te merken dat de jeugd van tegenwoordig zich niet alleen druk maakt om brommers, disco, kleding en uitgaan, maar dat jullie je ook bezig

houden met een leefbare wereld. Eens kijken of de koffie al klaar is. *(Gilles gaat naar de keuken)*

Elfi: Dat kun je niet doen tegenover mijn opa, hoor! Zo belerend. Opa is hartstikke lief en hij bedoelt het goed. Hij drinkt al sinds zijn huwelijk met oma *(het volgende woord met nadruk)* 'gewoon' koffie, zonder daarbij na te denken. Moet jij zo nodig deze oude man zijn gewoontes veranderen?

Jan D: *(licht geirriteerd)* Pardon? Hij bedoelt het goed? *(maar nu weer vriendelijk)* Een mens is nooit te oud om te leren. En jouw opa lijkt mij een wijs mens, die best leergierig is en zich wil aanpassen. En misschien ook nog wel omtrent andere producten. *(terwijl hij de volgende opsomming maakt telt Jan D mee op zijn vingers)* Ik wil wedden dat hij ook legbatterij-eieren gebruikt, zijn batterijen niet apart houdt en zijn huisdieren in kleine hokjes opsluit.

Elfi: Kun jij nu nooit eens bezig zijn met andere dingen dan de wereld verbeteren?

Jan D: Je ontkent de situatie, Elfi. Je doet gewoon alsof er niets aan de hand is. *(staat op)*

Elfi: Wat ga je doen?

Jan D: Kijken of ik gelijk heb. In de achtertuin zitten vast kippen en konijnen of zoiets. Ik heb zoal eens iets opgevangen in de buurt.

Elfi: En dan? Ga je ze dan loslaten of zo? Dat kun je niet maken, opa is gek op die beesten.

Jan D: Dus er zijn wel degelijk huisdieren in te kleine hokjes. *(loopt naar de deur)*

Elfi: Je gaat het toch niet echt doen?

Gilles: *(komt terug in de kamer met de koffiekkan)* Wat doen, Elfi? *(wacht even en kijkt dan vragend naar Jan D)* Jan Douwe?

Jan D: Elfi vertelde net dat u zo'n dierenvriend bent en in uw tuin ook kippen en konijnen hebt *(loopt naar het raam en kijkt de tuin in)*

Gilles: Ja, dat klopt. Wil je ze eens zien. Het zijn echt pracht exemplaren.

Jan D: Ja, (*enigszins ironisch*) dat zie ik. Maar als u zo'n dierenvriend bent, waarom stopt u die prachtige beestjes dan in van die kleine hokken?

Gilles: Maar dat zijn echte kippen- en konijnenkooien. Die zijn allemaal zo en precies de juiste maat.

Jan D: Ja, ja. Voor mensen wel, ja. Maar of die kippen en konijnen dat ook vinden? Hebt u er weleens over nagedacht hoe u het zou vinden om hele dagen opgesloten te zitten in een ruimte zo groot als, als wat zal ik zeggen? Nou ja bijvoorbeeld zo groot als uw toilet?

Gilles (*probeert aardig te blijven*) Ja zeg. Jongeman, kippen en konijnen hebben echt niet meer ruimte nodig. Heb je weleens een konijnenhol van binnen gezien? Je kunt een konijn niet vergelijken met een mens als het om ruimte gaat.

Jan D: Oh, nee? En waarom dan niet? Inderdaad een konijnenhol is ook klein. Maar daar kan een konijn uit op elk moment dat het dat wil. En zie dan eens de ruimte die zo'n beest heeft in de vrije natuur. Ik wil u echt uw kippen en konijnen niet misgunnen. Maar zou u niet wat meer om uw kippen en konijnen willen geven?

Elfi: Zo is het genoeg Jan Douwe. Je bent helemaal niet aardig voor opa. En dat heeft hij niet verdient. Hij is juist erg aardig, alleen niet van deze tijd. Je moet oude mensen niet zo veroordelen, zeker niet op hun jarenlange gewoontes.

Gilles: Ho, ho, jonge dame. Wie is hier oud? 'Alleen de duvel is oud' zou je oma zeggen. En eigenlijk heeft Jan Douwe wel een beetje gelijk, ...

Jan D: (*opgewonden*) Een beetje?

Gilles: Nou ja, ik bedoel eigenlijk heb je wel gelijk. Ik heb er nooit zo bij stilgestaan dat die kippen en konijnen in een klein hok zitten. Ik moet er inderdaad niet aan denken om ... (*grinnikt*) dag in dag uit op het toilet te moeten zitten. Maar ja, ...? Hoe lossen we dit nu op? Hebben jullie een idee?

Jan D: Nou, vrij laten zou natuurlijk het beste zijn. Alhoewel, dat overleven die beesten natuurlijk nooit nu ze zo

afhankelijk van mensen zijn geworden. Eens denken ... U zou natuurlijk van uw tuin één grote ren kunnen maken, waarin uw kippen en konijnen vrij rond kunnen lopen.

Gilles: De hele tuin vind ik wel wat veel gevraagd, maar inderdaad ik zou wel een deel van de tuin kunnen veranderen in een ruimte voor mijn beestjes. Zit ik nog met één probleempje

Jan D: En dat is?

Gilles: (*geheimzinnig glimlachend*) Nou, zie je. Ik ben de jongste niet meer. Dus voordat ik met die verbouwing klaar ben als het me tenminste al lukt in m'n eentje.

Elfi: (*heeft Gilles door en lacht geheimzinnig mee*) Oh, maar opa. Daar is wel een oplossing voor, hoor.

Gilles & Jan D: (*oprecht verbaasd*) Oh, ja?

Elfi: Ja zeker. Ik weet zeker dat (*kijkt met een vriendelijke glimlach naar Jan D*) jij opa daarbij best wil helpen, samen met je vrienden buiten.

De demonstranten zijn weer hoorbaar en komen langzaam op en verenigen zich al zingend met Jan D en Elfi.

demons: (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
 (z) demonstreer voor 'n bet're wereld
 (z) waar we samen samenleven
 (z) niet geleidt door goed of geld

demons 1: (z) verbeter de wereld:
 (z) begin bij jezelf, ik

demons 2: (z) Spreken: zilver. Zwijgen: goud.
 (z) Dat ik me goed schik

demons: (z) vecht voor vrijheid vecht voor vrede
 (z) begin nou eerst maar klein
 (z) slechts wie voor zichzelf kan zorgen
 (z) kan er voor de ander zijn

Plotseling gaat er een klein lichtje branden in de lift. Dat is het beeldschermje van de mobiele telefoon van Jilian. De tekst die op die schermje verschijnt, verschijnt in het groot op een projectiescherm boven de lift

TEKST-1: *(verschijnt letter voor letter)*
Hi, mensen in de lift. Er is een storing. Bijna opgelost. FF geduld. Alles komt goed.

Elfi: Mam, ... een SMS-je op je mobiel. Snel schrijf iets terug.

Gilles: Ik vertrouw het niets. SMS-je? Mobiel? Waar is die mecanicien? Ik wil iemand zien of op z'n minst horen. Hoe kan zo'n klein apparaatje dit probleem nu oplossen?

Jilian: Pa, toe nou. Snap je het dan niet? Dit bericht komt vast van onze mecanicien. Ik zal hem antwoorden.

Een tweede projectiescherm licht op. Hierop verschijnt de tekst die Jilian intoetst als antwoord. En dan ontstaat een communicatie tussen twee schermen. Tekst wordt niet vernieuwd maar na witregel/stippellijn onderaan bijgeschreven. Bij vol scherm scrollen.

TEKST-2: *(verschijnt ook letter voor letter)*
Hallo. Wie bent u? Wat is er aan de hand? Hoelang duurt dit nog?

TEKST-1: Veel vragen. Ik ben de mecanicien. Er zijn kinderziektes. Duurt nog ff. W8 nog even. Geduld.

TEKST-2: Schiet aub op. Hier: benauwd, donker, eng. Waar zijn we?

TEKST-1: Is toch helder? In de lift! Doe m'n best.

TEKST-2: Doe aub beter uw best. Willen eruit!

TEKST-1: Nog ff. Bijna licht en intercom. Dan weer verder.

TEKST-2: Hoezo, verder? Waarheen?

TEKST-1: Naar de top natuurlijk. Wat anders?

TEKST-2: Genoeg gezien, meegemaakt. Willen omlaag, eruit!

TEKST-1: Wat jullie willen! Daar gaat 'ie!

Het licht in de lift gaat aan en deze komt weer - zichtbaar - in beweging naar beneden.

Scene 8:

De kracht/oplossing (god) in jezelf.

De lift komt even in beweging en stopt dan weer

- Gilles:** Zie je wel! Ik zei toch al dat zo'n mobiele telefoon de boel nooit op kan lossen. Zo'n klein apparaatje! Waar is nou die gozer, die mecanicien? SOS hem nog eens!
- Elfi:** SMS, opa. Ja, mam. Vraag hem eens waarom de lift nu alweer stopt.
- Jilian:** *(afwezig)* Nee hè. Natuurlijk. Ik dacht net: dit gaat de goede kant op, namelijk naar beneden. Maar nee. Alles is nu vast helemaal gesloopt. We storten naar beneden, of we schieten ineens keihard de lucht in *(wordt weer paniekerig)*
- Gilles:** Ja, ja. Jij bedoelt net als in Abeltje *(snuift)* Nou. Dat was tenminste een verháál. Als ik jullie eraan mag herinneren: dit is de realiteit. Maar Abeltje, waarom ook niet. Er zit hier zelfs net zo'n knop.
- Elfi** *(loopt naar de knop toe om hem beter te bekijken)*
- Gilles:** ...En daar gaan wij dus niet op drukken! Veel te gevaarlijk.
- Elfi:** Dat was ik helemaal niet van plan. Maar mam, sms die mecanicien nou.
- Jillian:** Dat gaat niet.
- Elfi:** Hoezo niet?
- Jilian:** M'n batterij is op.
- Gilles:** Ik wist dat dit niet ging werken.
- Jilian:** Voor deze ene keer heb je gelijk. *(bonkt op zijkant van lift)* Hallo! Wij zitten hier nog! Hellup! Haal ons hieruit!...
- Gilles:** *(begint mee te doen)* Ja! Dat zijn geen grapjes hè. Laat ons eruit! *(er komt geen reactie, de stemmen van Gilles en Jilian zwakken af. Dan begint Jilian te huilen)*
- Elfi:** Mama?!
- Jilian:** *(gaat in een hoekje van de lift zitten)* We komen hier

nooit meer uit. Het is allemaal voor niets geweest. Alles is voorbij. Over. Uit.

- Gilles:** *(staat nog steeds)* Jij hebt nu ook gelijk. Er is zelfs geen MSM meer nu. Dan moet de wereld wel vergaan zijn.
- Elfi:** *(zacht)* SMS, opa. Mam, rustig. Het komt allemaal goed. Echt waar. Die mecanicien weet toch dat we hier zijn. Er kan echt niks gebeuren.

Stilte. Alleen het gesnik van Jilian is te horen.

- Gilles:** En hoe zou hij ons er dan uit moeten halen? Hij onderneemt niet al teveel actie zo te merken. Maar misschien is het niet het juiste moment...
- Elfi:** Het is nooit het juiste moment. Maar misschien komen er niet veel momenten meer *(werpt blik op Jilian)* Ik bedoel natuurlijk dat er waarschijnlijk nog heel veel momenten komen, maar tot die tijd ... nou ja. Wat ik in ieder geval wilde vertellen ...
- Gilles:** Ja, schiet nou maar een beetje op. Straks ontploft de hele boel hier. Zou me niks verbazen trouwens want...
- Elfi:** Ik ben zwanger.
- Jilian:** Wááát?
- Gilles:** Nou. Hoera. Gefeliciteerd. Het is zeker van die Jan Douwe hè.
- Elfi:** Ja zeg. Begin nou niet weer. Dat hebben we allemaal wel gehad.
- Jilian:** Er moeten gewoon meer momenten komen. Ik heb nog steeds geen idee hoe dit af gaat lopen, maar ik ben toch ook wel blij met dit nieuws. Is dat raar?
- Elfi:** *(loopt op Jilian af en omhelst haar)* Nee hoor. Dat vind ik niet raar.
- Jilian:** Ik word oma. Je bent erg verliefd hè.
- Elfi:** Ja mam *(lacht)*

Lied (vierstemmig:

Jilian [J]; Elfi [E]; Gilles [G] & Mecanicien [M])

Jilian: (z) Dit alles hier
(z) Verandert mij
(z) Ik kijk heel anders nu

Elfi: (z) Pak mijn hand
(z) En blijf jong met mij
(z) Haast je niet
(z) Wees een beginner

Jilian: (z) Pak mijn hand,
(z) Pak mijn hand
(z) Laat mij zien
(z) Er is nog zoveel meer

Gilles: (z) Er is niets
(z) Alleen die knop maar
(z) Die is rood
(z) Gevaar
(z) Ik doe het niet

J+E: (z) Maak mooie dingen
(z) En probeer ...
(z) Steeds iets nieuws

Jilian: (z) vind je eigen wereld uit!

Gilles: (z) Hoe kan het erger zijn
(z) Dan nu,
(z) Er moet toch iets gebeuren
(z) Als ik druk

J+E: (z) steek de kaarsen aan,
(z) en houd het vuur brandende ...

Gilles: (z) Wat moet ik doen,
(z) Waar gaan we heen
(z) Als ik nu druk
(z) Hoelang blijven we hier
(z) Als ik niets doe?

J+E: (z) Durf me lief te hebben,
(z) Vertel jezelf de waarheid
(z) En verbreek ...
(z) De betovering niet.

Gilles: (z) Alles of niets !
Mecan: (z) Alles of niets ?

J+E: (z) Dan alleen
(z) Vind je je eigen wereld uit
(z) Is er volop vuur
(z) En waarheid,
(z) Nieuwe dingen

Gilles: (z) Is het een kracht
(z) In onszelf?
Mecan: (z) Het is de kracht
(z) In onszelf !

Jilian: (z) Vertel jezelf de waarheid
J+E: (z) En verbreek ...
(z) De betovering niet

Gilles: (z) Vertel jezelf de waarheid
(z) En verbreek ...
(z) Deze betovering niet
Mecan: (z) Deze betovering niet

Elfi: (z) Alleen dan
(z) Vind je je eigen wereld uit
(z) Is er vuur
(z) En waarheid,
(z) Nieuwe dingen

Gilles: (z) Het is de kracht
(z) In onszelf

J+E+G+M: (z) Het is de kracht
(z) In onszelf

na "alles of niets!" van Gilles drukt hij op de 'verboden' noodknop en komt de lift langzaam in beweging. De personages zingen door terwijl de lift daalt. Na "het is de kracht in onszelf" blijven Gilles en de mecaniciens nog even zacht doorzingen

Elfi: Wow, opa! U hebt ons gered!

Jilian: Ja pa, dat was heel dapper.

Elfi: Nee echt. Ik durfde ook eigenlijk niet op die knop te drukken. Hartstikke goed opa!

Gilles: Al bijna achteropa. Gefeliciteerd.

Jilian: Hoe zou het beneden zijn?

Elfi: Mam, begin nou niet weer.

Gilles: Aangezien deze lift nog werkt zal het buiten ook nog wel overeind staan. Glas, beton, computers, het gebruikelijke zootje.

Jilian: Wat moet ik zeggen als ze vragen hoe mooi het boven was?

Elfi: Niks.

Gilles: (*neuriet*)

Elfi: Het is de kracht in jezelf mam.

Jilian: Juist

Elfi: Nee echt (*zingt*)

(z) Het is de kracht

(z) in onszelf ...

Gilles: (*gaat met Elfi meezingen*)

(z) Het is de kracht

(z) in onszelf ...

Jilian: (*sluit zich aan bij het zingen van Elfi & Gilles*)

(z) Het is de kracht

(z) in onszelf ...

Jilian / Elfi / Gilles:

(z) Het is de kracht in onszelf

(z) durf me lief te hebben,

(z) vertel jezelf de waarheid

(z) en verbreek ...

(z) de betovering niet.

*precies op "niet" hoor je de pling van de lift die beneden aankomt.
Licht uit.*

Scene 9:

Terug op de grond.

Buiten staat het publiek en de pers (drie interviewers; interv) in afwachting van de terugkomst van de drie hoofdrolspelers. De straatband speelt rustig de melodie van het lied.

Gastheer: *(spreekt in de camera)* Wij staan hier nog steeds bij de zojuist geopende Toren van Babel, waar we wachten op de terugkomst van de eerste drie bezoekers van de Toren. Zij zijn een dik half uur geleden met de lift naar boven gegaan om het bijzondere uitzicht te bekijken. Over enkele ogenblikken zullen zij weer naar buiten komen. Wij zijn erg benieuwd naar hun ervaring.

Het publiek en de mensen van de bouw zingen

Publiek: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) De toren is verrezen.
(z) Markeringspunt van onze stad.
(z) Van verre al te zien.

Bouwers: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) We hebben het bewezen.
(z) Het allerhoogst in Nederland.
(z) De stad staat op de kaart.

Allen: *(Refrein)*
(z) Het is gelukt,
(z) het is een feest,
(z) hij reikt tot aan de wolken.
(z) Hoe zou het zijn,
(z) wat zou je zien,
(z) het uitzicht is vast hemels.

De liftdeuren gaan open. Gilles staat nog naar de knop te staren en kijkt verbaasd als de deuren onverwacht opengaan. In een hoekje zitten Elfi en Jilian tegen elkaar aan op de grond. Ook zij

kijken heel verbaasd als de deuren open gaan.

Gastheer: De deuren gaan open en de drie gelukkigen, he, wat raar. Er zitten er twee op de grond in een hoekje. De derde kijkt wat verdwaasd om zich heen. Het lijkt erop dat zich hier iets heel bijzonders heeft afgespeeld.

De mensen van de pers, die bij de ingang van de lift staan, beginnen met het afvuren van hun vragen.

Interv 1: *(spreekt Gilles aan)* Meneer, hoe was het daarboven, heeft u genoten van het uitzicht?

Gilles: *(antwoord niet, maar kijkt achterom naar Elfi en Jilian die nog steeds achter hem staan)*

Interv 2: Is alles goed met jullie? Wat hebben jullie beleefd? Is er iets bijzonders gebeurd?

Gilles: *(antwoord weer niet, maar kijkt nogmaals naar de knop en prevelt in zichzelf)* Zoek de kracht in jezelf, zoek de kracht in elkaar, heb vertrouwen in elkaar, heb vertrouwen in jezelf

Interv 3: Wat is hier aan de hand. Gaat alles goed met jullie?

Gastheer: Het lijkt erop dat het uitzicht adembenemend is geweest. De drie bezoekers zijn met stomheid geslagen. Wij kunnen niet wachten om in de lift te stappen en met eigen ogen te gaan bekijken wat erboven te zien is.

Het publiek en de bouwers zingen weer

Publiek: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) De toren is verrezen.
(z) Markeringspunt van onze stad.
(z) Van verre al te zien.

Bouwers: (z) Eindelijk, het is zover.
(z) We hebben het bewezen.

- (z) Het allerhoogst in Nederland.
- (z) De stad staat op de kaart.

Allen: (Refrein)

- (z) Het is gelukt,
- (z) het is een feest,
- (z) hij reikt tot aan de wolken.
- (z) Hoe zou het zijn,
- (z) wat zou je zien,
- (z) het uitzicht is vast hemels.

Gilles: (zegt nog steeds niets, pakt Elfi en Jilian bij de hand en trekt hen op en geeft ze een knuffel)

Met z'n drieën lopen ze innig verstrengeld van het podium af. De pers volgt al vragenstellend. (Niet verstaanbaar)

Scene 10:

Epiloog

Het toneel is helemaal leeg. Iedereen is van het toneel af. De liftdeuren staan open. Het koor zingt zacht op de achtergrond de repeterende tekst van de mecaniciens uit scène 8.

De mecaniciens komt te voorschijn en zingt terwijl hij de lift nog even inspecteert.

- Mecan:** (z) Soms zie je niet zoveel
- (z) Er is overal mist
 - (z) Je hoopt op een helder zicht
 - (z) Maar alles om je heen is grijs
-
- (z) Een spiegel helpt je
 - (z) Als je naar de wereld kijkt
 - (z) Je begrijpt de ander beter
 - (z) Als je spiegelbeeld helder is
-
- (z) Zoek de kracht in jezelf
 - (z) En zoek de kracht in elkaar
 - (z) Want samen vind je
 - (z) Vertrouwen in elkaar
 - (z) Heb vertrouwen in elkaar
-
- (z) Je voelt soms echt
 - (z) De muren om je heen
 - (z) Geen opening, geen lucht
 - (z) Alles om je heen zit dicht
-
- (z) Open dan die deur
 - (z) En laat jezelf maar zien
 - (z) Je geeft de ander meer
 - (z) Als je openstaat voor elkaar

- (z) Zoek de kracht in jezelf
- (z) En zoek de kracht in elkaar
- (z) Want samen vind je
- (z) Vertrouwen in elkaar
- (z) Heb vertrouwen in elkaar

- (z) Soms hoor je niet zoveel
- (z) Het is druk om je heen
- (z) Je hoopt op een stem die spreekt
- (z) Maar alles wat je hoort, is ruis

- (z) Luister naar je hart
- (z) Als je om de wereld geeft
- (z) Je hoort de ander beter
- (z) Als je het stil maakt in jezelf

- (z) Zoek de kracht in jezelf
- (z) En zoek de kracht in elkaar
- (z) Want samen vind je
- (z) Vertrouwen in elkaar
- (z) Heb vertrouwen in elkaar

- (z) Zoek de kracht in jezelf
- (z) En zoek de kracht in elkaar
- (z) Want samen vind je
- (z) Vertrouwen in elkaar
- (z) Heb vertrouwen in elkaar

De muziek ebt weg. Als het stil is doet de mecaniciens het licht uit. Het blijft een halve minuut donker. Vervolgens gaat de verlichting op het toneel weer aan en komen alle toneelspelers te voorschijn om het applaus in ontvangst te nemen.

Einde